

TÜRKTOB

TÜRKİYE TOHUMCULAR BİRLİĞİ

Ekim - Aralık 2020 Yıl: 9 Sayı: 34

DERGİSİ

KAYIT DIŞI TOHUMCULUK FAALİYETLERİNİN ÖNLENMESİ EYLEM PLANI S.4

TOHUMCULUK
SEKTÖRÜNÜN VE
TOHUM ÜRETİCİLERİNİN
TALEPLERİ
TARIM VE ORMAN BAKANI
DR. BEKİR PAKDEMİRLİ'YE
İLETİLDİ
S. 32

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
BAKAN YARDIMCILIĞI
GÖREVİNE ATANAN
SAYIN AYŞE AYŞİN IŞIKGECE'YE
YENİ GÖREVİNDE
BAŞARILAR DİLİYORUZ

"EN KALİTELİ
TOHUMLUĞU ÜRETMEK
YETMEZ, MİLLİ MARKALAR
OLUŞTURMALIYIZ"
BÜGEM Genel Müdürü
Dr. Mehmet Hasdemir ile
Röportaj
S. 13

EN DEĞERLİ TOHUMLARIMIZ
ÇOCUKLARIMIZ
TÜRKTOB'DAN
UZAKTAN EĞİTİME
DESTEK
S. 19

2015 YILINDAN BERİ
İLK KEZ
TOHUMCULUK DESTEKLERİ
ARTTI

Kapak İçi

BITKİ İSLAHÇILARI ALT BİRLİĞİ

FİDAN ÜRETİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

FİDE ÜRETİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

SÜS BİTKİLERİ ÜRETİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

TOHUM DAĞITICILARI ALT BİRLİĞİ

TOHUM SANAYİCİLERİ VE ÜRETİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

TOHUM YETİŞTİRİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

2020 YILI TOHUMCULUK DESTEKLEMELERİ

2015'ten beri ilk defa desteklerde artış yapıldı

Tohumculuk Kanunu'nda belirtildiği gibi tohumculuk destekleri ayrı bir tebliğ ile özel olarak düzenlenmelidir.

SERTİFİKALI TOHUM KULLANIM DESTEĞİ DEĞİŞİMLERİ (TL/da)	2019	2020	FARK
Arpa, Buğday	8,5	16	+ %88
Patates	80	100	+ %25
Çavdar, Triticale, Yulaf	6	16	+ %166
Çeltik	8	16	+ %100
Kuru Fasulye, Mercimek	20	30	+ %50
Nohut	20	20	Artış Yok
Yonca	30	30	Artış Yok
Aspir, Kanola (Kolza)	4	5	+ %25
Fiğ, Yem Bezelyesi, Korunga, Soya	20	22	+ %10
Yer Fıstığı	15	17	+ %13
Susam	4	4	Artış Yok

SERTİFİKALI TOHUM ÜRETİM DESTEKLERİ	2019		2020	
	SERTİFİKALI KADEME (TL/KG)	ORJİNAL/TEMEL VE ÜST KADEME (TL/KG)	SERTİFİKALI KADEME (TL/KG)	ORJİNAL/TEMEL VE ÜST KADEME (TL/KG)
Arpa, Triticale	0,08	İLAVE %100	0,08	0,10
Buğday	0,10		0,10	0,12
Aspir	0,50		0,50	0,80
Çavdar, Yulaf	0,08		0,08	0,16
Çeltik	0,25		0,25	0,35
Fiğ, Korunga, Yem Bezelyesi	1,50		1,50	1,60
Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut	0,50		0,50	0,60
Kanola (Kolza)	1,20		1,20	1,80
Patates	0,10		0,10	0,20
Soya	0,35		0,35	0,70
Susam	0,60		0,60	1,80
Yer Fıstığı	0,80		0,80	1,00
Yonca	4,00		4,00	5,00

SERTİFİKALI FİDAN/FİDE VE STANDART FİDAN KULLANIM DESTEĞİ		STANDART (TL/DA)	SERTİFİKALI (TL/DA)
2020	Antep Fıstığı, Ceviz, Badem, Maviyemiş, Aronya	100	400
	Armut, Ayva, Elma, Kiraz, Nektarin, Şeftali, Erik, Limon, Mandalina, Portakal, Kayısı, Vişne, Zeytin, Diğer Meyve Türleri ve Asma (Nar ve Muz Hariç)	100	280
	Sertificali Çilek Fidesi ile Bahçe Tesisi	-	400
2019	Bodur/Yarı Bodur Meyve Türleri ile Bahçe Tesisi	100	400
	Çilek Fidesi	-	400
	Diğer Meyve Fidanları ile Bahçe Tesisi (Bağ ve Nar Hariç)	100	280

SERTİFİKALI FİDAN ÜRETİM DESTEĞİ (SERTİFİKALI SINIFINDA TÜM ÇEŞİTLER) (TL/da)	2019	2020	FARK
Aşılı Fidan	1	0,50	-%100
Aşısız Fidan	0,50	0,25	-%100

FİDANCILIKTA TÜRKİYE MARKASI

Hurşit NALLI

Fidan Üreticileri Alt Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Türkiye Tohumcular Birliği Yönetim Kurulu Üyesi

iletisim@turktob.org.tr

Ülkemiz fidancılık sektörü, uluslararası standartlarda ve yıllık 103 milyon adet üretim yapmaktadır. Fidancılık, 1,8 milyon dolarlık ithalata karşın 38 milyon dolarlık ihracat değeri ile tohumculuk sektörü ve ülkemiz bitkisel üretiminde önemli bir yere sahiptir.

Yüksek kaliteli fidan üretiminin sonuçları alınıyor

Tarım ve Orman Bakanlığınca verilen fidan üretim ve kullanım destekleri, Ziraat Bankası tarafından verilen sıfır faizli krediler, mevzuat altyapısının yeterliliği ve üreticilerin yenilikçi yapıları ile yetenekleri sayesinde uluslararası kabul gören fidan standartlarımız sonucunda sertifikalandırılan fidan üretim miktarı ve fidan ihracat miktarımız artmıştır.

Sertifikalandırılan fidan ve materyal üretimimiz, 2002 yılında 4 milyon adet iken, 2019 yılında 103 milyon adet olmuştur. 2.475 kat artan kayıtlı fidan üretimi ile ülkemiz kendi ihtiyacını karşılamakta, hatta üretiminin %40'ını ihraç ederek **"Dünya Fidancılığında Tercih Edilen Marka Olmak"** yolunda önemli ilerlemeler sağlamaktadır.

2002 yılında 96 bin dolar olan fidan ihracatı, 2019 yılında 38 milyon dolara çıkarak 39 bin kat artmıştır. Ülkemiz 10 yıl öncesine kadar fidan ithal ettiği Avrupa ülkelerine artık fidan ihraç eder duruma gelmiştir.

Bakanlığımızca sertifikalı fidan üreticisine son 3 yılda verilen 15 milyon TL üretim desteği, fidan ihracatımızın artışı ile **723 milyon TL** olarak ülkemize geri kazandırılmıştır. Başka bir anlatımla devletimizin verdiği üretim desteğinin 48 kat fazlası ülkemiz ekonomisine geri dönmüştür.

Bu nedenle sertifikalı fidan üretim destek miktarının artırılmasını, standart fidan üretimine de üretim desteği verilmesini talep etmekteyiz.

Fidancılık sektörümüzdeki gelişme meyvecilik sektörümüze de yansdı

Fidanda ithalatımızın sürekli azalmasının, ihracatımızın ise sürekli artmasının yanında, meyve üretim alanlarımız ile meyve ihracatımız da hızla artmıştır. Meyveciliğimizdeki bu gelişme, fidan üretimimizdeki standartların yüksek seviyede olmasının sonucudur.

Fidan üreticilerinin ulusal ve uluslararası alanda talep gören çeşitlerin fidanlarını en kaliteli şekilde üretmesiyle ülkemiz, hem fidan ihracatında, hem de meyve ihracatında hızlı gelişme sağlamıştır. Fidancılık ve meyvecilik sektörlerimizin 2019 yılında ülkemize sağladığı döviz girdisi 4,99 milyar dolardır.

Ülkemiz fidanda ihracatçı ülkedir

Ülkemiz, dünya fidan ihraç eden ülkeler sıralamasında Hollanda, İtalya, ABD, İspanya, Fransa ve Belçika'nın ardından 7. sıradadır. Sektörümüz çoğu Türk Cumhuriyetleri olmak üzere, AB ülkeleri de dâhil 47 ülkeye fidan ihracatı yapmaktadır. **2023 yılında 100 milyon dolar fidan ihracatı hedeflemekteyiz. Bakanlığımızın destekleri ile birlikte bu hedefi kolaylıkla gerçekleştireceğimize inanıyoruz. Ancak bunun için yurt dışında talep gören çeşitlerin ülkemizde tescil edilebilmesi için bazı mevzuat değişikliklerine ihtiyaç duyulmaktadır.**

Kayıt dışı üretim ülkemize zarar verir

Kayıt dışı fidan (Tarım ve Orman Bakanlığında yetki almamış üreticilerin ürettikleri fidanlar ile yine Bakanlıkça kontrol edilerek sertifikalandırılmamış fidanlar) üretimi, ülkemiz fidancılık ve meyvecilik sektörlerine zarar vermektedir. Çünkü kayıt dışı üretilmiş fidanlar; hastalıklarla bulaşık, kısa sürede kurur veya ölürlür. Bu fidanların çeşidi belli değildir, meyvesi kalitesizdir ve pazar değeri yoktur.

Bunun yanında kayıt dışı fidanlar toprağa da hastalık bulaştırır ve aynı yere bir daha bahçe kurulamaz.

Meyve bahçesi ve bağ tesis edecek üreticilere seslenerek, bahçe tesisinde yetkili fidan üreticisinden ve Bakanlıkça kontrol edilerek sertifika belgesi düzenlenmiş fidanları kullanmaları gerektiğini, böylece meyve verim ve kalitesinde arzu ettikleri sonucu elde edebileceklerini belirtmek istiyorum.

Tarım ve Orman Bakanlığı damızlık tesisi ile üreticiye destek oluyor

Sağlıklı ve ismine doğru fidan üretiminde en önemli altyapı damızlıkların kurulmasıdır. Ancak damızlık kurmak için izolasyona sahip bir alan, yüksek sermaye, teknik personel ve altyapıya sahip olmak gerektiğinden ülkemizde yeterli damızlık tesisi kurulamamıştır. Sertifikalı fidan için bir zorunluluk olan damızlıklar Bakanlık birimleri ve TİGEM bünyesinde de kurulmamış; kamu fidanlıkları ise üretim ve kârlılık açısından yüksek riskli olduğu için kapatılmıştır.

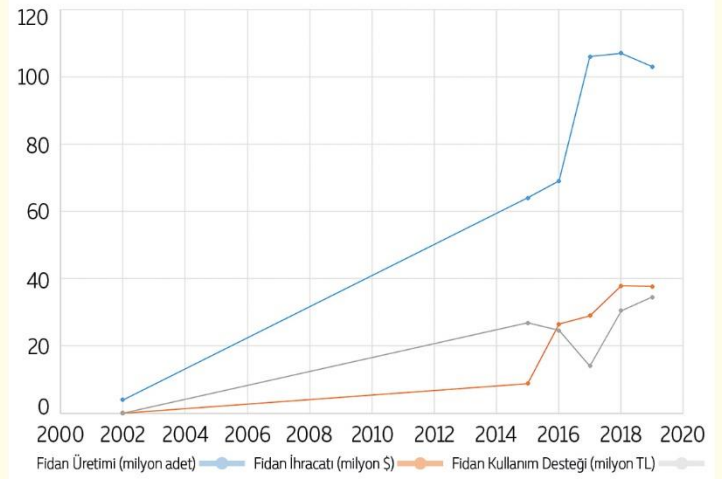
Bu nedenle başta TİGEM arazileri olmak üzere izolasyonu yeterli kamu arazilerinin, 3 No'lu Sertifikasyon Damızlığının ve standart damızlıkların kurulması için tahsis edilmesi, ülkemiz fidancılık sektörü için elzemdir. Ancak TİGEM arazilerinde kiralama ücretlerinin çok yüksek olduğu görülmekte; damızlıktan elde edilecek materyallerin satış geliri ile yüksek kira bedellerinin ödenmesi, damızlık bakım masraflarının karşılanması ve yeni çeşitlerin damızlığa eklenmesi mümkün olamamaktadır. Mevcut şartlarda TİGEM

arazilerinde sadece üreticilerin gayretleriyle damızlıkların kurulmasının ve bu damızlıkların sürdürülebilir kullanımının mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

Bakanlıkça 2019 yılından itibaren Bursa Karacabey Fidan ve Fide Test Merkezi Müdürlüğü ile Malatya Kayısı Araştırma Enstitüsünde damızlıklar kurulmaya başlanmıştır. Bakanlık ve FÜAB iş birliğinde kurulacak damızlıklardan, fidan üreticisine materyal temini ile sağlıklı ve ismine doğru fidan üretimi garantisi sağlanmış olacaktır.

Fidancılık sektörümüzdeki bu gelişmelerin artarak devam edebilmesi için, Bakanlık-özel sektör iş birliğinde ülkesel stratejilerin belirlenerek uygulamaya geçmesi gerekmektedir. Kayıt dışılık, bürokratik yükümlülükler, damızlık tesis alanı ve idamesi, pasaport, sertifikasyon, ihracat, ithalat, üretim maliyeti konularında FÜAB ile Tarım ve Orman Bakanlığının ortak çalışmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Kamu ile FÜAB iş birliğinin artarak devam edeceğine inanıyorum.

FİDAN ÜRETİMİ, İHRACAT VE DESTEK MİKTARLARI

Tekrar etmek gerekirse fidan üretimi, ihracatı ve desteklerinin yıllara göre değişimi incelendiğinde, desteklerin sertifikalandırılan fidan üretim miktarını doğrudan etkilediği, üretimdeki artışın ve ihracatın ise etkileşimde olduğu görülmektedir.

Ülkemiz fidancılık sektörü olarak Tarım ve Orman Bakanlığı birimleri ile iş birliği içinde devletimizin gücüne güç katma azim ve kararlılığında olduğumuzu vurgulamak isterim.

TÜRKTOB
TÜRKİYE TOHUMCULAR BİRLİĞİ

TÜRKTOB TÜRKİYE TOHUMCULAR BİRLİĞİ DERGİSİ

İMTİYAZ SAHİBİ

Türkiye Tohumcular Birliği Adına
Savaş AKCAN

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mustafa YILDIRIM

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Muhteşem TORUN

HABER MÜDÜRÜ

Umut ÖZDİL

YAYIN KURULU

Ahmet BAYANER	Akdeniz Üniversitesi
Cuma AKBAY	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Erdal AĞAOĞLU	Özel Sektör
Fatih SEYİS	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Gülay ÇALIŞKAN	TÜRKTOB
İsmail Aydın ATASAYAR	TSÜAB
Mehmet Emin ÇALIŞKAN	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Mehmet Nihat DOLAŞ	TYAB
Selim DUMAN	TODAB
Serpil ORHAN FEDAKAR	FÜAB
Sinan OKUR	FİDEBİRLİK
Taner AKAR	Akdeniz Üniversitesi
Yusuf Haluk GÜRPINAR	SÜSBİR

YÖNETİM YERİ

Türkiye Tohumcular Birliği
Ehlibeyt Mah. Tekstilciler Cad. Libra Kule, No.: 21 Kat:1
Balgat / Çankaya / ANKARA
Tel: 312 - 472 81 72 - 73 | Faks: 312 - 472 81 93
E-Posta: turktob@turktob.org.tr

DİZGİ/TASARIM

Semih TÜRKÖĞLU

BASIM YERİ

Afşar Medya Matbaacılık San. Tic. AŞ
OSTİM OSB Mah.1424. Sok. OSTİM Mega Center No.: 8/2 Yenimahalle / Ankara
Tel: 312 394 39 22

BASIM TARİHİ

Ocak 2021 | Ekim - Aralık 2020 Sayısı

YAYIN TÜRÜ

Üç Ayda Bir Çıkarılan Yaygın Süreli Yayın
ISSN No.: 2146-488X
Yayın No.: 5660

Dergimiz Basın Ahlak Yasası'na uymayı taahhüt eder. Dergimizde yayımlanan reklamların ve yazıların sorumlulukları sahiplerine ait olup Birliğimizin görüşlerini yansıtmamaktadır. Dergide yayımlanan yazılar kaynak gösterilmek koşuluyla diğer yayın organlarında yayımlanabilir. Gönderilen yazılar yayımlansın, yayımlanmasın yazarına iade edilmez. Dergimiz TDK imla kurallarına uymaktadır. Dergimiz ücretsiz dağıtılır.
Dergimiz 1.000 adet basılıp dağıtılmaktadır.

İçindekiler

Fidancılıkta Türkiye Markası Hurşit NALLI	1
Künye	3
Kayıt Dışı Tohumculuk Faaliyetlerinin Önlenmesi Eylem Planı Türkiye Tohumcular Birliği	4
"En Kaliteli Tohumluğu Üretmek Yetmez, Milli Markalar Oluşturmamız" BÜGEM Genel Müdürü Dr. Mehmet HASDEMİR ile Röportaj	13
Bitkisel Üretime Destekleme Ödemeleri Kapsamında Ekim Normuna Yeni Düzenleme Yapıldı	16
TÜRKTOB ve Alt Birliklerden Haberler	18
Basında TÜRKTOB	34
Tarım Sözlüğü	36

KAYIT DIŞI TOHUMCULUK FAALİYETLERİNİN ÖNLENMESİ EYLEM PLANI

GİRİŞ

Tohumculuk sektörü; tohum, fidan, fide, süs bitkisi ve doku kültürü alanında üretim, işleme, satış, ithalat ve ihracat faaliyetlerini içine alır. Böylesine geniş bir sektörde kayıt dışı faaliyetler; önemli ölçüde haksız rekabete yol açmakta, sertifikalı ve kaliteli tohumluğun yaygınlaşmasının önünde bir engel olarak durmakta, sonuç olarak verimliliği azaltmakta ve millî ekonomiyi olumsuz etkilemektedir. İhracatın ve küresel pazarda rekabet gücünün daha yukarı seviyelere taşınabilmesi için sektördeki kayıt dışılığın önlenmesi gerekmektedir.

KAYIT DIŞILIĞIN TANIMI VE EKONOMİYE ETKİSİ

Tohumculuk sektöründe kayıt dışılığın tanımını; 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu'nun istisnaları düzenleyen 14. maddesi, 5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait İslahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun'un çiftçi istisnalarını düzenleyen 17. maddesi ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 15. ve 17. maddeleri saklı kalmak kaydı ile iki başlık altında yapmak mümkündür.

Kayıt Dışı Tohumculuğun Tanımı

Kişi/Firma Bakımından Kayıt Dışılık

Tohumluk üretme, işleme, pazarlama, ithalat, ihracat faaliyetini yürütecek kişi ve firmaların:

- Tohum, fide, fidan ve süs bitkisi üretici/doku kültürü ile tohumluk üretici/işleyici belgelerini almadan,
- Faaliyet alanına göre ilgili alt birliklere üye olmadan,
- Operatör kaydı yaptırmadan,

faaliyet göstermesi kişi ve firma bakımından kayıt dışılığı ifade eder.

Tohumluk Bakımından Kayıt Dışılık

5553 sayılı Tohumculuk Kanunu, tohumluk ticaretinin yapılabilmesi için; tohum, fidan ve çilek fidesi üretimi alanında çeşidin ilgili çeşit kayıt listesinde yer almasını ve sertifikasyon işlemlerinin/pazarlama yönetmeliklerinin belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirilmesini öngörmektedir. Ayrıca ithal edilecek tohumluklar söz konusu olduğunda ise İthalat Genelgesi'ndeki yükümlülüklerin yerine getirilmesi gerekmektedir. Bunlar;

- Çeşidin tescil edilerek/üretim izni verilerek ilgili çeşit kayıt listesinde yer alması,
- Beyannamenin zamanında verilmesi,
- Tarla/parsel kontrolü,
- Etiketleme ve ambalajlama kurallarına uyulması,
- Laboratuvar analizleri,
- Sertifikalandırma/belgelendirme gibi işlemlerdir.

Bu şartların ilgili sertifikasyon ve pazarlama yönetmelikleri ile ithalat genelgelerinde istenildiği şekilde yerine getirilmemesi halinde bu kez tohumluk bakımından kayıt dışılık gündeme gelmektedir.

Fide ve süs bitkilerinde ise ilgili pazarlama yönetmeliği şartlarının gereği gibi yerine getirilmemesi halinde kayıt dışılık gündeme gelmektedir.

Kayıt Dışı Tohumculuğun Ekonomiye Etkisi

Kayıt dışı yapılan tohumluk üretimi ve satışlarının tarımsal üretim ve millî ekonomiye olumsuz yansımaları aşağıda özetlenmiştir:

- Faturasız olan satışlarda vergi kaybı olmaktadır.
- Tohumluk ve tarımsal ürün ihracatımız olumsuz etkilenmektedir.
- Bitki sağlığı kontrolü yapılmadığı için temiz üretim alanlarına hastalık ve zararlılar bulaşmakta, gıda güvenliği tehlikeye girmektedir.
- Tohumluklarda ismine doğruluk garantisi ve kalitede standardizasyon yetersiz olduğundan üretici zarar görmektedir.
- Mevzuata tam uygun olarak tohumluk üretenler haksız rekabet ortamında zarar görmektedir.
- Çeşit geliştirme ve AR-GE faaliyetlerini olumsuz etkilemektedir.

KAYIT DIŞI TOHUMCULUĞUN NEDENLERİ

Mevzuattan Kaynaklanan Nedenler

Mevzuattan kaynaklanan nedenler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu'nun 17. maddesi birliklere üye olma zorunluluğunu getirmekle birlikte 12. madde sadece Tarım ve Orman Bakanlığından yetki almayı öngörerek yaptırım getirmiş, ancak alt birlik üyeliğinin eksikliğine herhangi bir yaptırım getirmemiştir. Bu durum birlik üyeliği bakımından kayıt dışılığa yol açabilmektedir.
- 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu'nun 12. maddesinin giriş cümlesinde **"4. madde gereğince kayıt altına alınan çeşitlere ait tohumlukları"** ifadesi kullanılmış ancak kayıt altına alınmamış olanlarla ilgili bir yaptırım öngörülmemiştir.
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 10. maddesinde, ihaleye girenlerden sadece ilgili meslek odası belgesi ibrazı istenmektedir. İlgili alt birliğe üyelik belgesinin aranmaması, tohumculuk sektöründe ilgili alt birlik üyeliğinin gerekliliği konusunda bir ihtiyaç olduğu duygusu yaratmadığı için kayıt dışılığı artırmaktadır.
- Sertifikanın, bitki pasaportunun ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliği'nde pasaport basım onayının, birlik üyelik belgesi sorgulanmadan verilmesi.
- Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği'nin günün şartlarına cevap vermemesi. Bu Yönetmelik, adında ve amaçla ilgili 1. maddesinde yetkilendirmenin yanı sıra denetlemeden de bahsetmektedir. Buna rağmen:
  - * Denetleme hakkında hiçbir hüküm içermemektedir.
  - * Denetleme sırasında örneğin alt birlik üyelik belgelerinin aranacağı hususu sadece Uygulama Talimatı'nda ve ekli formlarında görünmektedir.
  - * Oysa bu konudaki ilgili maddelerin muhakkak bu Yönetmelik'te yer alması hukuki gerekliliktir.
- Tohumculuk Hizmetleri Uygulama Talimatı'nda **"Bakanlık il müdürlüğünce üretici/bayi belgesi düzenlendiği tarihten itibaren 60 gün içinde ilgili alt birlik üyelik belgesi ibraz edilmediği takdirde üretici/bayi belgesi iptal edilir. Belgesi iptal edildiği halde faaliyetlerine devam eden gerçek/tüzel kişilere Kanun'un 12. maddesi 3. fıkrası uygulanır."** gibi bir maddenin bulunmaması.
- Tohumculuk Hizmetleri Uygulama Talimatı'nda **"Parsel kontrolü sadece ilgili alt birlik üyelik belgesi olan üreticilerin verdiği beyannameler için düzenlenir."** maddesinin çıkarılmış olması.
- Döner sermaye ücretlerinin yüksek olması.
- Bazı büyükşehir belediyelerinin, tarıma ve kırsal kalkınmaya hizmet götürme birimleri aracılığıyla tohumculuk mevzuatını dikkate almayarak popülist yaklaşımlarla tarımsal konulu projeleri hayata geçirmeleri.

Destekleme Politikalarından Kaynaklanan Nedenler

- Verilen destekler bazı türlerde yetersizdir.
- “Millî Tarım Projesi” kapsamında gündeme gelen, devletin çiftçilere vereceği tüm tarımsal desteklerin sertifikalı tohum kullanımına bağlanması hâlihazırda uygulamaya konulamamıştır.
- Fidan üretim materyaline ve standart fidana üretim desteği verilmemektedir.
- Asma, muz ve nar fidanı kullanım desteği kapsamında çıkarılmıştır.
- Süs bitkileri sektörü tarımsal destekleme sistemi içine dâhil edilmemiştir.
- Sertifikalı kademedeki tohum yetiştiricilerine çiftçinin almış olduğu kadar destek verilmektedir.
- Sertifikalı tohumdan üretilen sebze fidesine çiftçi desteği yoktur.

Denetim Yetersizliğinden Kaynaklanan Nedenler

- Tohumlukların ticari hale geldikten sonra çok geniş alanlara yayılması, tarım ve orman il müdürlüklerinin iş yükünün çok olması nedeniyle zamanında ve etkili denetim yapılamamaktadır.
- Büyükşehir belediyeleri bünyesinde yer alan tarımsal hizmetler daire başkanlıkları ve ziraat odaları tarafından ilçe ve köylere dağıtılan tohum eleme makineleri ile çiftçi ihtiyacı için temizlenen tohumların, tohumluk olarak satılması için gereken denetimler yapılamamaktadır.
- Sadece kayıtlı üreticiler denetlenmekte, ancak kayıtlı olmayan üreticilere kayıt yaptırmalarına ilişkin bir denetim yapılmamakta ve yaptırım uygulanmamaktadır.
- Bakanlıkça yetkilendirilen gerçek/tüzel kişilerin ilgili alt birliğe üye olmaları için belli bir süre verilmesi Yönetmelik'te ve talimatlarda bulunmamaktadır.
- Pazarlama Yönetmeliği'ne ilişkin piyasa denetimlerinde yol kontrolleri yapılmamaktadır.
- Bakanlığa bağlı ilçe müdürlüklerinin birçoğunda denetim yetkisi yoktur.
- Tarım Bilgi Sistemi (TBS) aktif hale gelmemiştir.
- Tarla/parsel kontrolleri sırasında bazı verim tahminleri gerçeği yansıtmamaktadır.
- Numune alma sırasında gerekli özen gösterilmemektedir.
- İthal edilen standart tohumluklarda ve firmaların kendi üretimleri olan standart tohumluklarda ismine doğruluk, yeteri kadar kontrol edilememektedir.
- Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği şartlarını yerine getirmeyenler (küçük üreticiler) kapsam dışı kalmakta, belgelendirilememekte, bu nedenle denetleme yapılamamaktadır.

Bilgi Eksikliğinden Kaynaklanan Nedenler

- Sektörün tüm taraflarında mevzuat ve etik kurallar konusunda bilgi eksiklikleri bulunmaktadır.
- Desteklemeler ve desteklerin hak edilmesi ile ilgili bilgi eksikliği bulunmaktadır.
- Bitkisel üretim faaliyetini gerçekleştirecek ve bahçe/bağ tesis edecek üreticiler, kayıtlı üretimin avantajları hakkında yeterli bilgi sahibi değildir.

Veri Paylaşımının Yetersizliğinden Kaynaklanan Nedenler

Gerek Bakanlık ile sektör, gerek sektörün kendi paydaşları arasında; sağlıklı, sistemli ve sürekliliği olan bir veri paylaşım sistemi oluşturulamamıştır. Sektörün kendi içerisinde de bir otokontrol mekanizmasının kurulması ve işleyişinin sağlanması için, veri paylaşım sisteminin en kısa sürede oluşturulması gerekmektedir.

Kayıt Dışı Tohumculuğun Önlenmesi Eylem Planı

Kayıt dışı tohumculukla etkili bir mücadele için 5 tedbir düşünülmüş, 24 adet ise eylem önerisi geliştirilmiştir. Eylemlerin hangi süreler içerisinde yapılacağı da belirtilmiştir. Bu sürelerin açıklamaları aşağıda verilmiştir:

K = Kısa vade: 0-1 yıl - **O** = Orta vade: 2-3 yıl - **U** = Uzun vade: 4-5 yıl

TEDBİR	EYLEM ÖNERİSİ	SÜRE	SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	AÇIKLAMA
MEVZUATIN İYİLEŞTİRİLMESİ	5553 sayılı Tohumculuk Kanunu'nun 12. maddesinin yeniden ele alınarak kusur ile orantılı ve tüm alanları kapsayacak halde yeniden düzenlenmesi için girişimlerde bulunulması.	U	TÜRKTÖB, Alt Birlikler	Tarım ve Orman Bakanlığı (TOB)	Kayıt dışı tohumluk üretimi yapanların, kusur ile orantılı ceza oranlarının belirlenmesinin ve fiilin tekrarı halinde katlanan cezalar öngörülerek üreticilerin uzun yıllara dayanan birikimlerinin ve isim haklarının korunması.
	5553 sayılı Tohumculuk Kanunu'nun 12. maddesinin 3. fıkrasının başına " Alt birlik üyeliği olmadan " ibaresinin eklenmesi için girişimlerde bulunulması.	O	TÜRKTÖB, Alt Birlikler	TOB	Birliklere üyelik açısından, Kanun'da açık bir mecburiyet olmakla birlikte (17. madde) 12. madde sadece Bakanlıktan yetki almayı öngörerek yaptırım getirmiş, alt birlik üyeliğinin eksikliğine yaptırım getirmemiştir. Cezai yaptırımın olmaması, üyelik mecburiyetine ait Kanun Hükmü'ne rağmen, alt birlik üyeliği bakımından bir kayıt dışılığına sebep olabilmektedir.
	5553 sayılı Tohumculuk Kanunu'nun 12. maddesine, "kayıt altına alınmamış tohumluklara" da bir yaptırım eklenmesi için girişimlerde bulunulması.	O	TÜRKTÖB, Alt Birlikler	TOB	Kanun gereği kayıt altına alınması zorunlu olduğu halde kayıt yapılmayan tohumlukların ve kayıt zorunluluğu olmayan (süs bitkileri gibi) tohumlukların ticareti ile ilgili yaptırımın olmaması, kayıt dışılığına yol açmaktadır.
	5553 sayılı Tohumculuk Kanunu'nun 40. maddesinin yeniden revize edilmesi için girişimlerde bulunulması.	O	TÜRKTÖB, Alt Birlikler	TOB	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığının birleşerek Tarım ve Orman Bakanlığı olması nedeniyle, 40. maddenin yürürlükten kaldırılması gerekmektedir. Böylece özellikle meyve ve süs bitkilerinde orman bitki türü olarak adlandırılan tohumlukların kayıt dışılığı da önlenmiş olacaktır.
	Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan ihalelerde 5553 sayılı Kanun hükümlerine uyulmasının sağlanması için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTÖB, Alt Birlikler	TOB, KİK, Belediyeler	Kamu İhale Kanunu'nun 10. maddesinin 1. fıkrasının b/1 bendinin aşağıdaki şekilde (meslek kuruluşuna ibaresi taşımadan) düzenlenmemiş olması; (1) İsteklinin mevzuatı gereği ilgili odaya/meslek kuruluşuna kayıtlı olarak şeklinde değiştirilmesi.

TEDBİR	EYLEM ÖNERİSİ	SÜRE	SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	AÇIKLAMA
MEVZUATIN İYİLEŞTİRİLMESİ	Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliği'nde değişiklik yapılarak, pasaport basım onayının, ilgili alt birlik üyelik belgesi olan üreticiye verilmesi için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTÖB, Alt Birlikler	TOB	Tohumculuk Kanunu'nda yer alan zorunlu alt birlik üyeliği esas alınarak, operatör kaydı ve bitki pasaportu basım onayı öncesi alt birlik üyelik sorgulaması yapılmalıdır.
	Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği'nde değişiklik yapılması için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTÖB, Alt Birlikler	TOB, Hazine ve Maliye Bakanlığı	Mevcut piyasa koşulları ve sektörün talepleri doğrultusunda, kayıt dışılığın daha etkin önlenmesi amacıyla, Yönetmelik'te değişiklik yapılarak; *Bakanlık ilçe müdürlüklerinin de denetim yapmasının sağlanması. *Üretici/bayi belgesi iptalinin denetim şartına bağlanmadan üretici belgesi verilmesini takiben 60 gün içinde ilgili alt birliğe üyelik belgesi ibrazının zorunlu olması. *Orman mühendislerinin süs bitkisi ve fidan üretici belgesinde teknik personel olarak tanınması. Yönetmelik'in 13. maddesinin günün koşullarına uygun hale getirilmesi.
	Tohumculuk Hizmetleri Uygulama Talimatı'na " Bakanlık il müdürlüğünce üretici/bayi belgesi düzenlendiği tarihten itibaren 60 gün içinde ilgili alt birlik üyelik belgesi ibraz edilmediği takdirde üretici/bayi belgesi iptal edilir. Belgesi iptal edildiği halde faaliyetlerine devam eden gerçek/tüzel kişilere Kanun'un 12. maddesi 3. fıkrası uygulanır. " maddesinin yeniden eklenmesi için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTÖB, Alt Birlikler	TOB	Bakanlık il müdürlüklerince, yetkili tüm üreticilerin yıllık denetimlerinin yapılmaması ve alt birlik üyeliğinin takip edilememesi nedeniyle, daha önceki yıllarda yer aldığı üzere, bu maddenin yeniden Talimat'a eklenmesi gerekmektedir.
	Tohumculuk Hizmetleri Uygulama Talimatı'na " Parsel kontrol raporu sadece geçerli ilgili alt birlik üyelik belgesi olan üreticiye ait üretimlere düzenlenir. " ifadesinin yeniden eklenmesi için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTÖB, Alt Birlikler	TOB	Yetki belgelerinin 5 yıl süreli olması nedeniyle, alt birlik üyelik takibinin yıllık yapılabilmesi amacıyla, tohumlukların üretim sürecinde, parsel/tarla kontrolü sırasında alt birlik üyelik belgesinin istenilmesi gerekmektedir.

TEDBİR	EYLEM ÖNERİSİ	SÜRE	SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	AÇIKLAMA
MEVZUATIN YİLEŞTİRİLMESİ	Sertifikalandırma ve pasaport sisteminin TBS yazılımı kurularak, ilgili alt birliğe üye onay yetkisinin verilmesi için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB	Hâlihazırda, tohumda kısmen, diğer tohumluklarda ise tamamen doküman üzerinden üretim, sertifikalandırma ve pazarlama işlemleri yapılmaktadır. TBS'nin işlerlik kazanması durumunda bürokratik işlemler azalacağı gibi, denetim yapılabilecek ve kayıt dışılık önlenecektir.
	Üretim ve pazarlama ile ilgili Tohumculuk Hizmetleri Uygulama Talimatı'nda yol kontrollerinin yapılmasına ilişkin kuralların yer alması için girişimlerde bulunulması.	O	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB	Yol kontrollerinde Bakanlıkça verilen yetki belgesinin sorgulanması; eksikliği halinde Kanun'un 12. maddesinin uygulanması gerekmektedir.
DESTEKLEME POLİTİKALARININ İYİLEŞTİRİLMESİ	Standart fidan ve materyaller de dâhil tüm tohumluk üretimlerine üretim desteği verilmesi için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB	Sertifikasyon sistemimizi değerlendirdiğimizde; 2017 yılında 37,9 milyon adet standart fidan üretimine karşılık, 8,3 milyon adet sertifikalı fidan üretilmiştir. Sertifikalı fidan ve temel fidan üretilen türlere göre; incir, fındık, asma, çay, Trabzon hurması, vb. çoğu türde henüz sertifikalı fidan üretimine geçilmediği, ayrıca üreticilerin %10'unun sertifikalı fidan üretimi yapabildiği, çeşit taleplerinin sık değişmesi nedeniyle damızlık kurularak sertifikalı fidan üretimine çoğu türde geçilmesinin mümkün olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, standart fidana da üretim desteği verilmesi gerekliliği anlaşılmaktadır. Ayrıca fidanda ismine doğruluk ve zararlı organizmalardan arılık sağlanabilmesi için belirli bir damızlıktan materyal temin edilmesi gerekmektedir; damızlıkların ise 3. yıldan itibaren materyal vermesi düşünüldüğünde, damızlık tesislerinin teşvik edilmesi amacıyla, tüm aşama materyallerin üretimine de destek verilmelidir.
	Yurt içinde üretilen tüm tohumluklara satış yeri dikkate alınmadan (ihracat dâhil) üretim desteği verilmesi için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB	Ülkemiz tohumculuk sektörünün yurt dışında diğer ülke üreticileriyle rekabet edebilmesi ve ihracatın artırılabilmesi için, yurt dışına yapılan tohumluk satışları da üretim desteği kapsamında olmalıdır. Örneğin fidanda yurt içi ihtiyacın fazlasıyla karşılandığı görüldüğünden, ihraç edilen fidanın üretim desteği kapsamında olmaması, üreticilerin üretim miktarının azalmasına yol açmakta ve yurt dışında diğer ülke üreticileriyle fiyat rekabeti yapılamamaktadır.

TEDBİR	EYLEM ÖNERİSİ	SÜRE	SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	AÇIKLAMA
DESTEKLEME POLİTİKALARININ İYİLEŞTİRİLMESİ	Süs bitkilerinde desteklemelerin alan bazında ve ürün kategorisine göre (mevsimlik, iç mekân ve dış mekân) verilmesi için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB	Süs bitkilerinde desteklemelerin alan bazında ve ürün kategorisine göre verilmesi sektörün bu destekleri kullanmasını sağlayacak ve üretimin kayıt altına alınması kolaylaşacaktır.
	Devletin çiftçilere vereceği tüm desteklerin sertifikalı tohum kullanımı şartına bağlanması için girişimlerde bulunulması.	O	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB	Destekler sertifikalı tohum kullanma şartına bağlanırsa kayıt dışılık önemli ölçüde azalacağı gibi sertifikalı tohumluk kullanımı, dolayısıyla üretim artacaktır.
	Büyükşehir belediyelerinin çiftçilere selektör dağıtması yerine sertifikalı tohumluk dağıtması için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	Belediyeler	Büyükşehir belediyelerinin çiftçilere selektör dağıtması üründen elenmiş yani kayıt dışı tohumların satışını artırmaktadır. Bunun önlenmesi gerekmektedir.
	Belediyelerin tohumluk alımlarında "alt birlik üyelik belgesi" istemesi için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	Belediyeler	Belediyelerin yaptıkları tohumluk alımında, Tohumculuk Kanunu hükümlerini uygulamaları için yerelde Bakanlık il müdürlüklerinin bu alımlarda yer alması, ayrıca Türkiye Belediyeler Birliğine başvurulması gerekmektedir.
	Sertifikalı tohumluk üretiminin yetersiz olduğu bazı türlerde mevcut kullanım desteklerinin artırılarak devam ettirilmesi için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB	Sertifikalı tohumluk üretiminin yetersiz olduğu türlerde kullanım destekleri artırılırsa sertifikalı tohumluğa olan talep artacak ve kayıt dışı faaliyet azalacaktır.
	Döner sermaye ücretlerinin düşürülmesi için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB	Kayıtlı üretim yapan üreticiler döner sermaye ücretlerinin yüksekliği nedeniyle, kayıt dışı üretimlerle fiyat rekabeti yapamamaktadır. Bu rekabetin kayıtlı üretici lehine dönmesi için ve üreticilerin standartlarını artırmak üzere yatırım yapabilmeleri amacıyla, döner sermaye ücretleri maliyet dikkate alınarak düşürülmelidir.
DENETİMİN ETKİN HALE GETİRİLMESİ	Televizyondan ve internetten yapılan satışların da denetlenmesi için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB, RTÜK	İnternette satış yapan kuruluşlarda; üretici, tohumluk bayiliği ve alt birlik üyeliği şartının aranması gerekmektedir. Buna uymayanlar hakkında Kanun'un 12. maddesi gereği cezai işlem uygulanmalıdır.

TEDBİR	EYLEM ÖNERİSİ	SÜRE	SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	AÇIKLAMA
DENETİMİN ETKİN HALE GETİRİLMESİ	Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği hükümlerince yapılan denetimlerin kayıtlı olmayanları da kapsamı için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB	Kanun ve Yönetmelik'te sadece kayıtlı üreticinin denetlenmesi yazılı olmadığı halde uygulamadaki bu eksikliğin giderilmesi gerekmektedir.
	İsmine doğru olmayan tohumları hazırlayan firmalara cezai müeyyidelerin artırılması için girişimlerde bulunulması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB	Para cezası verilebilmelidir. Gerekirse karantina koşulları sağlanmalı ve pazara sevk önlenmelidir.
BİLGİLENDİRME VE FARKINDALIK YARATILMASI	Birliklerin üyelerine dönük; kayıt dışılığın, kaçak tohumluğun ve çiftçiyi yanıltmaya, mağdur etmeye yönelik fiillerin sektöre ve ülkemiz tarımına verdiği zararlar konusunda bilgilendirme yapılması.	K	TÜRKTOB, Alt Birlikler	TOB, Yazılı ve Görsel Medya	<p>Hâlihazırda, tohumculuğumuzda; tohum ıslahından üretimine, tohumun üretimden çiftçiye intikaline kadar her aşama, uluslararası normlar ve kabuller de dikkate alınarak yasal mevzuat, yazılı kurallar ve tecrübeler sonucunda oluşan teamüllere göre yürütülmektedir. Bu geniş yelpazede, gerek kamu gerek özel sektör gerekse diğer birçok ilgili kurum ve kuruluşlar hem kurumsal hem de kişisel anlamda faaliyetler yapmakta, faaliyetlere katılmakta, doğrudan veya dolaylı görevler üstlenmektedirler. Böyle bir yapıda her birimin ve her bireyin tüm iyi niyetlerine rağmen, farkında olmayıştan ve/veya bilgi eksikliğinden dolayı oluşan zayıf halkalar maalesef son derece olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Bu hususun farkındalık yaratacağı ve eğitimlerle eksikliklerin giderilebileceği, şimdiye kadar gerek çalıştaylarda gerek birçok toplantıda, seminer ve hatta kongrelerde sık sık dile getirilen bir konudur. Kayıt dışılığın, kaçak tohumun ve çiftçiyi yanıltmaya, mağdur etmeye yönelik fiillerin sektöre ve ülke tarımına verdiği zararlar konusunda farkındalık yaratılmalı, eksikliklerin giderilmesi sağlanmalıdır. Kayıt dışılığın tam olarak ve kolay bir şekilde önlenmesi için alıcıların; TV, internet, vb. yollarla bilgilendirilmesi gerekmektedir.</p>

TEDBİR	EYLEM ÖNERİSİ	SÜRE	SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	AÇIKLAMA
ETKİN VERİ PAYLAŞIMI YAPILMASI	Bakanlığın ilgili alt birlikler ile sertifika alan firma sayısını/isimlerini, satılan etiket sayısını/etiket satılan firma isimlerini paylaşması için girişimlerde bulunulması.	O	TÜRKTÖB, Alt Birlikler	TOB	<p>Piyasa denetiminin mevcut Anayasa Mahkemesi kararınca, kamu tarafından yürütülmesi mecburiyeti bilinen bir husustur. Kamunun uhdesinde yürümesi gereken denetimlerle birlikte, sektörün kendi içerisinde de, etik kurallar ve disiplin yönetmelikleri gibi unsurlar çerçevesinde, bir otokontrol mekanizmasının olması ve bu mekanizmanın sonuç verici bir biçimde çalıştırılması da, her daim dile getirilen ve taraflarca kabul gören bir olgudur.</p> <p>Bu mekanizmanın kurulması ve işleyişinin sağlanması için, gerek Bakanlık ile sektör arasında, gerekse sektörün kendi paydaşları arasında; sağlıklı, sistemli ve sürekliliği olan bir veri paylaşımına ihtiyaç duyulmaktadır.</p> <p>Bu veri paylaşımı ve verinin kullanımı, üreticiler arasında rekabeti bozmayacak, maddi veya manevi kayıplara neden olmayacak bir şekilde olacaktır. Bu sayede; usulüne uygun üretilen tohumluklar, bu tohumlukları üretenler ve dağıtanlar bilinecek, sektör kendini tanıyacak, dışarıdan sızmaların veya yasal üretimden kaçışların açığa çıkmasına yardımcı olunabilecektir.</p>
	TÜRKTÖB Hakem Heyetinin işler hale gelmesini sağlayacak tedbirlerin alınması.	K	TÜRKTÖB, Alt Birlikler		Hakem Kurulunun etkili çalışması bir caydırıcılık rolü görecektir ve kayıt dışılığı azaltacak, otokontrol sağlayacaktır.

"EN KALİTELİ TOHURLUĞU ÜRETMEK YETMEZ, MİLLÎ MARKALAR OLUŞTURMALIYIZ"

Yeni sayımızda Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Dr. Mehmet Hasdemir'in misafiri olduk. Kendisiyle tohumculuk sektörünün dünyada ve Türkiye'deki mevcut durumunu, sektörün geleceği için devam eden ve yapılacak çalışmaları değerlendirdik.

Tohum sadece tarımsal bir girdi değil ekonomik değere sahip bir üründür

Dünya üzerindeki 7,5 milyarı aşan nüfusun sağlıklı bir şekilde yaşamını sürdürebilmesi için ihtiyaç duyulan miktarda gıdayı alması, yeterli ve dengeli beslenmesi, bu gıdaların güvenilirliğinin sağlanması son derece önemlidir. Bu durum tarım sektörünün önemini ön plana çıkarmaktadır. Tohum, gıda zincirinin ilk halkasını, biyolojik ve kültürel çeşitliliğin ise temelini oluşturur. Sertifikalı tohum; fiziksel, biyolojik ve genetik değer bakımından özellikleri belirlenen ve resmî makamlarca bu özellikleri belgelenen materyal demektir. Bitkisel üretim materyali olan tohum, ülkelerin tarım sektörleri için stratejik bir öneme sahiptir. Günümüzde tohum sadece tarımsal bir girdi değil aynı zamanda teknoloji kullanılarak elde edilen ve yüksek gelir getiren ekonomik değere sahip bir üründür.

Sertifikalı tohum, verim ve kalite demektir

Sertifikalı tohum; verimliliğin ve üretimin artırılmasında, üretim maliyetinin düşürülmesinde tarım sektörünün en temel ve en önemli girdisidir. Üretim ve verimin artırılması için; yetiştirme tekniği metotları, arazi ıslahı, sulama, mekanizasyon, gübreleme, tarımsal mücadele tekniklerinin uygulanmasıyla birlikte bölgeye uyumlu kaliteli tohum çeşitlerinin kullanılması gerekmektedir. Sertifikalı tohumluğun verimi artırmadaki payının; hububat ve baklagiller gibi kendine dölenen

bitkilerde %20-30 seviyesinde, mısır ve ayçiçeği gibi yabancı döllen bitkilerde ise %100'lerin üzerinde olduğu bilimsel araştırmalarla ortaya konulmuştur.

Düşük vasıflı tohum kullanımı sadece verimi değil, mahsul içindeki karışım unsurlarının oranına bağlı olarak kaliteyi de olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durum ürünün pazar değerinin düşmesine de neden olmaktadır.

Bir tarımsal girdi olarak tohumluğun genetik potansiyeli, verimi belirleyen temel unsurlardan birisidir.

Küresel iklim değişikliğinin etkilerinin iyiden iyiye hissedilmeye başladığı ve kaliteli gıda üretiminin daha bir önem kazandığı günümüzde, tarım sektörünün ve bu sektörün içinde de ekonomik ve stratejik bir faaliyet alanı olan tohumculuğun önemi daha çok anlaşılmaktadır.

Küresel tohum pazarı 73 milyar dolar

Yapılan araştırmalara göre 2000 yılından bu yana dünya tohum pazarı değerinin 3,5 kat arttığı ve 2018 yılında 60 milyar doları geçtiği görülmektedir. Küresel ölçekte Kuzey Amerika en büyük pazar payına sahiptir ve Avrupa ile birlikte tohum pazarının %50'sini oluşturmaktadırlar. 2021 yılında ise küresel tohum pazarı değerinin 73 milyar doları aşması tahmin edilmektedir. Uluslararası Tohum Federasyonu (ISF) verilerine göre ABD ve Çin, dünya tohum piyasası içinde ilk iki sırada yer almakta olup bunları AB ülkeleri, Brezilya ve Kanada takip etmektedir.

“Türkiye Tohumcular Birliği ve bağlı alt birliklerin çalışmaları sonucu tohumculuk sektöründe hızlı bir gelişme yaşanmıştır”

Dünya tohumluk ticaretinde ağırlıklı olarak; tahıllar (mısır dâhil), yağlı tohumlar (soya dâhil), sebzeler, patates, şeker pancarı, çiçekler, yem ve çim bitkileri yer almaktadır. 2016 yılı ISF verilerine baktığımızda, küresel ölçekte yaklaşık 12 milyar dolar değerinde tohumluk ihracatı gerçekleşmiştir. Toplam ithalatın parasal değeri ise 11,2 milyar dolara yaklaşmıştır.

Ülkemizde sektörün gelişimi için devam eden ve yapılacak çalışmalar

Ülkemizde bitkisel üretimi çeşitlendirme ve bu çeşitleri iç ve dış pazarlara sunma çalışmalarının; Osmanlı İmparatorluğu'na kadar dayandığı bilinmekte, Cumhuriyet ile birlikte ciddi bir kurumsallaşmanın başladığını ve izleyen dönemlerde oluşturulan mevzuat yapısı ve kamu yatırımları ile de devam ettiğini görmekteyiz.

Bu sürece kısaca değinecek olursak; ülkemizde ilk ıslah çalışmaları 1925 yılından itibaren açılan tohum ıslah istasyonları ile başlamış, 1950'lere kadar serin iklim tahılları üzerinde çalışmalar yapılmıştır. 1959 yılında Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyon Enstitüsü kurularak bu tarihten itibaren tohumluk sertifikasyonu ile ilgili hizmetler bu Enstitü tarafından yürütülmüştür. 1961 yılında ise ilk özel tohumculuk şirketi kurulmuştur. Ülkemiz; 1963 yılında çıkarılan 308 sayılı Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanun, Uluslararası Tohum Test Birliği (ISTA) üyeliği ile birlikte, 1968 yılından itibaren Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı (OECD) Tohum Birimi üyeliği sonucu, uluslararası manada sertifikasyon sistemine dâhil olmuştur. 1980'lere kadar kamunun yoğunlukta olduğu sektörde, bu tarihten sonra bir dizi değişiklik olmuş, özel girişimlerin ağırlık kazandığı tohumculuk sistemine geçilmiştir. 1980 sonrasında tohum fiyatlarının ve tohumluk ithalatının serbest bırakılması, 1985 yılında Tohumculuğun Teşviki Hakkında 85/10151 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın çıkarılması, 1986 yılında Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyon Enstitüsü ile bölge çeşit deneme enstitülerinin birleştirilerek akabinde Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü'nün kurulması, 1998 yılında ISF üyeliği, izleyen yıllarda diğer örgütlere üyelikler ve özel sektöre verilen destek ve araştırma izinleri ile sektör gelişimini sürdürmüştür.

2004 yılında yürürlüğe giren 5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun, 2006 yılında yürürlüğe giren 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu ve 2007 yılında yürürlüğe giren 5601 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerinin Korunması Uluslararası Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun ile Uluslararası Yeni Bitki Çeşitlerini Koruma Birliği (UPOV) üyeliği ve bazı sebze tohumluklarında da OECD üyelikleri ile bu çerçevede çıkartılan alt mevzuatlarla birlikte üretim kapasitesi artmış ve Türkiye Tohumcular Birliği ve bağlı alt birliklerin çalışmaları sonucu tohumculuk sektöründe hızlı bir gelişme yaşanmıştır.

Tohumculuk Kanunu çerçevesinde 2008 yılında sektörel bazda yedi alt birliğin örgütlenerek oluşturmuş olduğu Türkiye Tohumcular Birliği (TÜRKTÖB) ile ülkemiz tohumculuk sektörü yaklaşık 60 binden fazla üyesi olan örgütlü bir yapıya kavuşmuştur. Kurulan Birlik ve alt birlikler örgütlendikleri sektörde; ülke tohumculuğunun geliştirilmesi, sektörde faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilerin mesleki dayanışmasının sağlanması, haklarının korunması ve sektörün kamuoyuna tanıtılması yönünde önemli faaliyetler yürütmektedirler. Ayrıca bu örgütlü yapı sektörün; sosyal, hukuki, teknik ve ticari açıdan gelişmesi amacı ile ilgili olarak faaliyetler yürütmektedir.

Ayrıca Bakanlığımıza bağlı araştırma enstitüleri de farklı türlerde ülkemiz şartlarına uygun yerli çeşitler geliştirmekte ve üretmektedir. Araştırma enstitüleri tarafından geliştirilen çeşitler kamu ve özel tohumluk üreticileri tarafından üretilmekte ve ülkemiz çiftçisine dağıtılmaktadır. Kamu ve özel sektör kuruluşları tohumluk üretip ihraç etmenin yanında, geliştirdikleri çeşitlerin üretim haklarını diğer ülkelere satarak teknoloji ihraç etmektedir.

Yeterlilik ve Destekler

Yurt içinde kullanılan sertifikalı tohumluk miktarının %96'sı yerli imkânlarla yurt içinde üretilerek ihtiyacımız karşılanmaktadır. Sertifikalı tohumluk miktarının yetersiz olduğu bazı türlerde (kışık sebze, yem bitkileri gibi) hem ticari hem de çoğaltım amacıyla ithalat yapılmaktadır. İthal edilen tohumluk miktarı yurt içi üretimin %3,5'i oranındadır.

Bakanlığımız; tohumculuk sektörünün uluslararası rekabete uygun bir şekilde gelişmesini sağlamak, tarımsal üretimde verim, kalite ve güvenilirliği artırmak, üreticilerimizin tohumluk maliyetini azaltmak amacıyla, 2005 yılından itibaren sertifikalı tohum/fidan kullanımını, 2008 yılından itibaren sertifikalı tohum üretimini ve 2016 yılından itibaren de sertifikalı fidan üretimini desteklemektedir. Bu kapsamda ülkemiz genelinde 2005 yılından günümüze kadar toplam 2,45 milyar TL tohumluk desteği verilmiştir.

Son yıllarda Bakanlığımızca uygulanan politikalar neticesinde sertifikalı tohum, sertifikalı fidan üretiminde ve bu ürünlerin ihracatında büyük artışlar sağlanmıştır.

Sertifikalı tohum üretimi, 2002 yılında 145 bin ton iken 8 kat artarak 2019 yılında 1.143 bin tona ulaşmıştır. **2002 yılında 17 milyon dolar olan tohum ihracatımız 2019 yılında 9 kat artışla 155 milyona yükselmiştir.** 2019 yılındaki tohum ithalatımız ise 177 milyon dolar (37 bin ton) olarak gerçekleşmiştir. Son iki yıllık ithalat değerleri son beş yılın en düşük değerleridir.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2002 yılında %31 iken 2019 yılında %88 seviyesine çıkmıştır.

2019 yılında 38 milyon dolarlık fidan ve fide ihracatı gerçekleşmiştir. 2019 yılında süs bitkileri ihracat miktarımız 73 milyon dolardır. Fidan ve süs bitkileri dâhil edildiğinde toplam ihracatımız 260 milyon dolar seviyesindedir. Son yıllarda bitki ıslah çalışmalarında yaşanan özellikle biyoteknolojik gelişmelerin bir sonucu olarak tohumluğun önemi iyice artmış, tohum endüstriyel bir nitelik kazanmıştır. Ciddi çaba ve gayretlerle elde edilen yüksek niteliğe sahip tohumluklar; uygun ekolojik ortam ve teknikler sonucu daha verimli, kaliteli ve ekonomik sonuçlar elde edilmesini sağlayarak ülkelere rekabetçiliğini doğrudan etkilemeye başlamıştır.

Buğday, çeltik, hibrit ayçiçeği, hibrit mısır, patates, soya, pamuk, pancar, mercimek, nohut ve kuru fasulyede yenileme esasına göre sertifikalı tohumluk üretim miktarı yurt içi ihtiyacımızı büyük oranda karşılamaktadır. Özellikle ayçiçeği ve hibrit mısırdaki yüksek oranda üretim fazlası bulunmakta ve bu ürünler sertifikalı tohumluk ihracatımızda önemli bir yer tutmaktadır.

Özellikle kışık sebzeler ve yem bitkilerinde ise sertifikalı tohumluk üretim açığımız bulunmakta ve bu alanlarda yurt içi sertifikalı tohumluk üretiminin artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu alandaki açığımızı kapatmak amacıyla Bakanlığımızın ilgili birimleri tarafından çalışmalar devam ettirilmektedir. Özellikle patates başta olmak üzere yem bitkileri ve sebze türlerinde başlatılan millî ıslah programları sonuç vermeye başlamış ve bu türlere ait çeşitlerde üst kademe tohumlukların üretimine başlanmıştır.

"Yerli ve milli markalar oluşturmalıyız"

Dünya tohum pazarında önemli bir rol sahibi olmak için sadece üretici olmak değil, tanınır ve güvenilir yerli ve milli markalar oluşturmak da gerekmektedir. Bu amaçla ülkemizde yerli ve millî imkânlarla devlet ve özel sektör tarafından geliştirilen üstün vasıflı ve arz açığı olan çeşitlerin kullanımının yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

İhtiyacımız olan; sertifikalı tohumluk miktarının tamamının yurt içi üretimle karşılanması, teknolojik çeşit ve marka ge-

liştiren güçlü bir AR-GE altyapısı olan uluslararası entegrasyonu tam, rekabetçi, ihracatçı ve sağlam bir örgütlü yapısı olan sektör oluşturmaktır.

Bu hedeften hareketle yurt içi sertifikalı tohumluk üretiminin ve yerli çeşit oranının yetersiz olduğu türler başta olmak üzere; tescilli, yüksek verimli, kaliteli, stres şartları ile hastalık ve zararlılara dayanıklı, tüketim tercihlerine uygun çeşit geliştirmeye ve ıslah çalışmalarında kamu ve özel sektör iş birliğine önem ve ağırlık verilecek olup, bu alanda yapılan destekler artırılacak ve yapılacak olan çalışmalar teşvik edilecek ve desteklenecektir.

Yerel Çeşitler İçin Yoğun Çalışma Yapılıyor

Ülkemiz, bulunduğu coğrafya ve sahip olduğu geniş iklim yelpazesi sayesinde yerel çeşitler açısından oldukça zengin bir durumdadır. Ülkemizin bu önemli bitkisel varlığı uzun yıllar boyunca çiftçilerimiz tarafından tarımsal üretimde ve bitki ıslahçılarımız tarafından yeni çeşit ıslahında ve çeşit geliştirilmesinde gen kaynağı olarak kullanılarak geleceğe aktarılmaktadır.

Bakanlığımızca hazırlanarak yürürlüğe giren Yerel Çeşitlerin Kayıt Altına Alınması, Üretilmesi ve Pazarlamasına Dair Yönetmelik ile tohumlukların; çoğaltımı, pazarlanması, idamesi ve sürdürülebilir kullanımı ile ilgili kurallar getirilerek, ticareti yapılacak yerel tohumlukların kayıt altına alınması, tohumluk üretimi, piyasaya arzı ve denetimlere ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Yeni Yönetmelik ile yerel çeşitler tamamen kamu malı olarak tanımlanmış ve bu çeşitlerin toplanması, tanımlanması, kayıt altına alınması, muhafazası ve sertifikalı tohumluk üretimleri Bakanlığımız birimlerince yürütülecek şekilde düzenlenmiştir. Bu kapsamda, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından yerel çeşit olduğu belirlenen 37 adet yerel çeşit adayına ait katalog ve gözlem bilgileri, yerel çeşit tescil listesinde yayımlanması amacıyla BÜGEM'e bildirilmiştir. Söz konusu yerel çeşit adaylarının tescil listesine alınması için gerekli olan çalışmalar BÜGEM tarafından başlatılmıştır.

Önümüzdeki Süreçte Yapılması Planlanan Çalışmalar:

- **Orta Asya Türk Cumhuriyetleri Tohumculuğunu Geliştirme Projesi**
- **Yerli Çeşitlerin Kullanımının Yaygınlaştırılması Projesi**
- **FÜAB İş Birliği ile Standart Fidan Damızlık Parseli Kurulması Projesi**
- **TYAB İş Birliği ile Uygulamalı Çiftçi Eğitimi Projesi**
- **Gebze Teknik Üniversitesi ile Genel Müdürlüğümüz Arasında Yapılan Akıllı Tarım Uygulamaları İş Birliği Protokolü**

BİTKİSEL ÜRETİME DESTEKLEME ÖDEMELERİ KAPSAMINDA EKİM NORMUNA YENİ DÜZENLEME YAPILDI

Bitkisel üretime destekleme ödemelerinde bir kriter olarak kullanılan ekim normu (dekara atılacak tohum miktarı),

Resmî Gazete'nin 25 Kasım 2020 tarihli 31315 sayısında yayımlanan

"BİTKİSEL ÜRETİME DESTEKLEME ÖDEMESİ YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (TEBLİĞ NO.: 2020/31)"
ile değiştirilmiştir.

Sektörümüzün bazı türlerde değişiklik yapılması yönündeki talebi, Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü tarafından dikkate alınmış ve ekim normları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

	ÜRÜNLER	EKİM NORMU (kg/da)		
		UYGULAMA	ÖNERİMİZ	YENİ DÜZENLEME
1	Buğday, Arpa, Triticale, Çavdar	20	25	23
2	Çeltik, Yulaf			22
3	Nohut, Mercimek	13	16	14
4	Yonca	2,5	3	3
5	Patates	300	350-400	350
6	Susam	1,5	2	1,5
7	K. Fasulye, Soya, Korunga, Yem Bezelyesi, Fiğ	10		10
8	Yer Fıstığı	7		8
9	Aspir	3		4
10	Kanola	0,4		0,4

TURKTOB
TÜRKİYE TOHUMCULAR BİRLİĞİ

Türkiye Tohumcular Birliği

8 Kasım 2006 tarih ve 26340 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu'na göre kurulmuştur.

Kanun'un Amacı:

Bitkisel üretimde verim ve kaliteyi yükseltmek, tohumluklara kalite güvencesi sağlamak, tohumluk üretimi ve ticareti ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve tohumculuk sektörünün yeniden yapılandırılması ve geliştirilmesi için gerekli olan düzenlemeleri gerçekleştirmektedir.

Üye Sayısı

bisab

bitki islahçuları alt birliği

Bitki Islahçuları Alt Birliği

Adres: Fidanlık Mahallesi Adakale Sokak No.: 22/12 Kızılay / ANKARA
Telefon : 0312 433 30 65-66
Faks : 0312 433 30 06
Web: bisab@bisab.org.tr
E- mail : bisab@bisab.org.tr

327

füab

Fidan Üreticileri Alt Birliği

Fidan Üreticileri Alt Birliği

Adres: Ehlıbeyt Mahallesi, Tekstilciler Cad, No.: 21/8, Balgat / Çankaya / ANKARA
Telefon : 0312 472 20 14
Faks : 0312 472 81 15
Web: fuab.org.tr
E- mail : fuab@fuab.org.tr

936

fidebirlik

FIDE ÜRETİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

Fide Üreticileri Alt Birliği

Adres: Aspendos Bulvarı No.: 37 Kat: 1 Daire: 6 ANTALYA
Telefon: 0242 312 25 05
Faks: 0242 311 28 31
Web: www.fidebirlik.org.tr
E-mail: info@fidebirlik.org.tr

164

Süs Bitkileri Üreticileri Alt Birliği

Adres: Ehlıbeyt Mahallesi Tekstilciler Caddesi No.: 21/5 Balgat / Çankaya / ANKARA
Telefon: 0312 287 21 53 - 54
Faks: 0312 287 21 55
Web: www.susbir.org.tr
E-mail: susbir@susbir.org.tr

828

TODAB

Tohum Dağıtıcıları Alt Birliği

Tohum Dağıtıcıları Alt Birliği

Adres: Ehlıbeyt Mahallesi Tekstilciler Caddesi No.: 21 Kat: 3 Daire: 9/10 Balgat / Çankaya / ANKARA
Telefon : 0312 418 1695-96 - 0 546 852 5852
Faks : 0312 418 1693 - 97
Web: todab.org.tr
E- mail : info@todab.org.tr

6.919

TSÜAB

TOHUM SANAYİCİLERİ VE ÜRETİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği

Adres: Ehlıbeyt Mah. Tekstilciler Cad. Libra Kule No:21 / Kat: 5 Balgat / Çankaya / ANKARA
Telefon: 0312 419 35 31 - 21
Faks: 0312 419 35 39
Web: tsuab.org.tr
E- mail: tsuab@tsuab.org.tr

998

TYAB

TOHUM YETİŞTİRİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği

Adres: Ehlıbeyt Mah. Tekstilciler Cad. Libra Kule No:21 / Kat: 10 Balgat / Çankaya / ANKARA
Telefon : 0 312 442 39 66
Faks : 0 312 442 89 07
Web: tohum.org.tr
E- mail : tohum@tohum.org.tr

49.515

Üye sayıları Aralık 2020 itibarıyla güncellenmiştir.

TOPLAM
59.687

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DEĞERLENDİRME TOPLANTISI YAPILDI

Türkiye Tohumcular Birliği (TÜRKTÖB) Yönetim Kurulu Başkanı Savaş Akcan ve beraberindeki heyet Tarım ve Orman Bakanlığında temaslarda bulundu. Bitkisel Üretim Genel Müdürü Dr. Mehmet Hasdemir ve sonrasında Tohumculuk Dairesi Başkanı Sezgin Karadeniz başkanlığındaki heyetle bir toplantı yapan TÜRKTÖB temsilcileri, yeni açıklanan tohumluk kullanım ve üretim desteklerini değerlendirdi.

09.11.2020 tarihli toplantıda; Tohumculuk Kanunu'nda ve Tohumculuk Hizmetleri Uygulama Talimatı'nda yapılması gereken değişiklikler, piyasa denetiminin daha etkin olması, AR-GE çalışmaları, doğru bilgilerle kamuoyu oluşturma çalışmalarına Tarım ve Orman Bakanlığının daha çok destek vermesi gibi konularda görüş alışverişinde bulunuldu.

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLERİ VE TÜRK CUMHURİYETLERİ İLE İŞ BİRLİĞİ ÇALIŞMALARI GÜNDEME GELDİ

TÜRKTÖB Yönetim Kurulu Başkanı Savaş Akcan, Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim (BÜGEM) Genel Müdürü Dr. Mehmet Hasdemir'i ziyaret etti. Görüşmede; tohum ve fidanda üretim ve kullanım destekleri, yerli tohumdan üretilen fidelerin desteklenmesi, Türk Cumhuriyetlerinde tohum üretilmesi ve Türkiye ile Türk Cumhuriyetleri arasında tohum ticaretinin artırılması ile teknoloji transferi alanında yapılması gereken çalışmalar başta olmak üzere çeşitli konular gündeme geldi. 27.11.2020 tarihli toplantıda Bitkisel Üretim Genel Müdür Yardımcılığına yeni atanan Cengiz Budan, Tohumculuk Dairesi Başkanı Sezgin Karadeniz ve TÜRKTÖB Genel Sekreteri Dr. Muhteşem Torun da hazır bulundu.

OGM'DE MEVZUAT TOPLANTISI

TÜRKTÖB Yönetim Kurulu Başkanı Savaş Akcan, Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü Fidanlık ve Tohum İşleri Daire Başkanı Fahrettin Ay ile bir araya geldi.

Akcan ve heyeti, 31.10.2020 tarihinde yürürlüğe giren Orman Bitkileri Tohumlukları Piyasasında Yetkilendir-

me, Denetleme ve Orman Bitkisi Pasaportu Yönetmeliği'nde yeniden düzenlenmesi gereken konuları gündeme getirdi.

09.11.2020 tarihli toplantıda, bozuk orman alanlarının üretime kazandırılması çalışmalarının alt mevzuatlarının oluşturulması için yapılacak çalışmalar değerlendirildi.

EN DEĞERLİ TOUMLARIMIZ ÇOCUKLARIMIZ TÜRKTÖB'DAN UZAKTAN EĞİTİME DESTEK

TÜRKTÖB, uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin cihaz gereksinimlerinin karşılanması için başlatılan destek kampanyasına kurumsal destek verdi.

Bu kapsamda TÜRKTÖB ve alt birlikleri tarafından temin edilen tablet bilgisayarlar Millî Eğitim Bakanlığının koordinasyonunda ihtiyacı olan öğrencilere ulaştırılacak.

Tablet bilgisayarların teslimi amacıyla TÜRKTÖB Yö-

netim Kurulu Başkanı Savaş Akcan ile Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürü Prof. Dr. Kemal Varın Numanoğlu bir araya geldi.

Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği (TYAB) Yönetim Kurulu Başkanı Hacı Ömer Güler'in de katıldığı 25.12.2020 tarihli görüşmede iki kurumun eğitime destek amacıyla farklı konularda yapacakları iş birlikleri de gündeme geldi.

TÜRKTOB BAŞKANI AKCAN'DAN AR-GE ŞAMPİYONLARINA TEBRİK

Türkishtime dergisi tarafından yapılan, uzun süren kapsamlı çalışmalar sonucunda ortaya çıkan AR-GE/250 araştırması, AR-GE ve yenilikçiliğin her geçen gün daha da önemli hale geldiği Türkiye'de firmaların bu alana yaptığı yatırımların katlanarak arttığını gözler önüne serdi.

TÜRKTOB Yönetim Kurulu Başkanı Savaş Akcan, araştırmaya göre 2019 yılında **Tohumculuk ve Bitki Islahı Sektöründe AR-GE'ye en fazla harcama yapan ilk 5 firmaya** teşekkür ziyaretinde bulunma kararı aldı.

TÜRKTOB Başkanı Akcan; Yüksel Tohum A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yüksel'i, OYAK Tarım ve Hayvancılık Grubu Başkanı ve HEKTAŞ Genel Müdürü Musa Levent Ortakçier'i, TEKFEN Tarımsal Araştırma Pazarlama ve Üretim A.Ş. Genel Müdürü Emrah İnce'yi ve United Genetics Turkey Tohum Fide A.Ş. Genel Müdürü Hayati Bat'ı ziyaret ederek teşekkür plaketi takdim etti.

Akcan'ın Progen Tohum A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Ali Özbuğay ile yapacağı görüşme pandemi koşulları nedeniyle ileri bir tarihe ertelendi.

TÜRKİYE'NİN HER YERİNDE TOHUMUN İZİNİ SÜRMEYE DEVAM EDİYORUZ

TÜRKTOB'un 2016 yılından beri ülkemizin gen kaynaklarının ve yerel çeşitlerinin toplanması, muhafazası ve değerlendirilmesi amacıyla yürüttüğü sosyal sorumluluk projesi olan **Tohumun İzinde**; Mardin, Diyarbakır, Şırnak ve Hatay'da devam ediyor. Kamunun dışında, bir meslek kuruluşu tarafından bu konuda maddi olarak desteklenen ve gerçekleştirilen ilk ve tek proje olan Tohumun İzinde kapsamında haziran ayında 5. çağrı ilanına çıkmıştı.

Bu çağrı kapsamında İğdir Üniversitesi tarafından hazırlanan "*Mardin, Diyarbakır, Şırnak Yöresinde Ekimi Yapılan Makarnalık Buğdayın Toplanması ve DNA Barkodlaması*" ile Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından hazırlanan "*Hatay İli Yerel Çeşitlerin Toplanması*" projeleri TÜRKTOB tarafından kabul edildi. TÜRKTOB'un verdiği maddi destek ile yürütülen Tohumun İzinde ile toplama ve muhafaza çalışmalarının yanında, mevzuatın güncellenmesi ve toplumun tüm kesimlerinde farkındalık oluşturulması ile biyokaçakçılığın önlenmesi de hedefleniyor. **Tohumun İzinde** projesiyle şu ana kadar **Anadolu'dan toplanan 171 yerel çeşit gen bankamıza kazandırıldı.**

TÜRKTOB DERGİSİ GENEL YAYIN YÖNETMENİ MUSTAFA YILDIRIM PROFESÖR UNVANI ALDI

Dergimizin Genel Yayın Yönetmeni olan Mustafa Yıldırım, Profesör unvanı aldı. TÜRKTOB ailesi olarak Prof. Dr. Mustafa Yıldırım'ı yeni unvanı için tebrik eder başarılarının devamını dileriz.

1968 yılında Kahramanmaraş'ın merkez Suçatı köyünde 8 çocuklu bir ailenin altıncı çocuğu olarak dünyaya geldi. İlkokul eğitimini babasının devlet memuru olması dolayısıyla farklı illerde, ortaokul ve lise tahsilini Adıyaman Gazi Orta Okulu ve Kahramanmaraş Lisesinde tamamladı.

Liseyi bitirdiği yıl (1988) Gaziantep Üniversitesi Kahramanmaraş Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümünü kazandı. 1992 yılında bu fakülteden mezun oldu ve aynı fakültede yüksek lisansa başladı. 1993 yılında aynı fakültede araştırma görevlisi olarak memuriyete girdi. 1995 yılında yüksek lisansını tamamladı ve Niğde Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Botanik Anabilim Dalında araştırma görevlisi oldu. 2000 yılında merkezi Meksika'da bulunan CIMMYT'te (Uluslararası Buğday ve Mısır Geliştirme Merkezi) 7 aylığına buğday ıslah eğitimi almak üzere görevlendirildi. 2005 yılında Çukurova Üniversitesinde buğday ıslahı alanında doktora öğrenimini tamamladı. Toplam 13 yıl boyunca Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı Tarımsal Araştırmalar bünyesinde buğday ıslahçısı olarak görev yaptı.

Prof. Dr. Mustafa Yıldırım

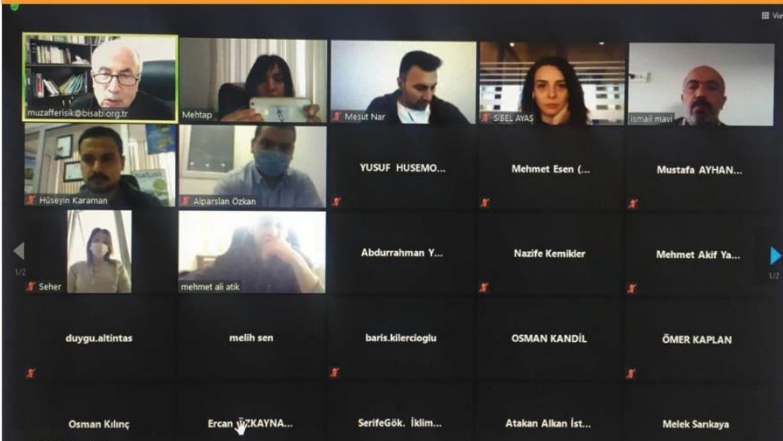
2014 yılında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesine Yardımcı Doçent olarak atandı. 2015 yılında Doçent unvanını aldı. 2015-2016 yıllarında TÜBİTAK destekli sentetik buğday üretimi konusunda hazırladığı bir proje ile Martonvaşar-Macarıstan'da bulundu. 2020 yılında, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekan Yardımcısı olarak atandı ve aynı yıl aynı fakültenin Tarla

Bitkileri Bölümünde Profesörlük kadrosuna atandı. Sayın hocamız Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü (TTSM) tarafından tescil edilmiş 9 serin iklim tahılının (2 tritikale, 1 makarnalık buğday ve 6 ekmeçlik buğday) ıslahçılarından biridir.

Prof. Dr. Yıldırım, "Ustalığımın tescili" dediği tritikale çeşitlerine anne ve babasının isimlerini (Ayşehanım ve Mehmetbey) verdi. Hocamız serin iklim tahılları alanında; ıslah, yetiştiricilik, kalite ve hastalıklar konularında lisans ve yüksek lisans dersleri vermekte ve kendisinin çok sayıda makale ve bildirisi bulunmaktadır.

BİSAB EĞİTİMLERİ DEVAM EDİYOR

Bitki Islahçıları Alt Birliği (BİSAB) tarafından **"Tarla Bitkileri ve Sebze Çeşitleri Üretim İzni/Tescil Başvuru Dosyalarında Görülen Eksikliklerin Giderilmesi"** ana konu başlığında iki eğitim yapıldı.

11.11.2020 tarihinde tarla bitkileri, 09.12.2020 tarihinde ise sebze çeşitleri olmak üzere 2 bölüm halinde video konferans yöntemiyle yapılan eğitimlere BİSAB üyeleri yoğun ilgi gösterdi.

2021 YILI BİTKİ ISLAHI KURSU DUYURUSU

Bitki Islahçıları Alt Birliği (BİSAB) tarafından düzenlenecek olan 2021 yılı **BİTKİ ISLAHI KURSU** ile ilgili duyuru aşağıdadır. İlgilenenlere duyurulur.

BİTKİ ISLAHI KURSU 2021 YILI PROGRAMI UYGULAMA ESASLARI

5553 sayılı Tohumculuk Kanunu 18/b maddesi ve Tarım ve Orman Bakanlığınca BİSAB'a verilen yetkiye dayanılarak düzenlenecek olan 2021 yılı Bitki Islahı Kursu Programı uygulama esasları aşağıdadır.

KURSUN ŞEKLİ:

Kurs, teorik eğitimler (dersler) ve uygulamalı eğitimler olarak iki kısımda yapılacaktır. **COVID-19 salgınının seyrine göre durum (yapılma şekli) değerlendirilecek ve kamu otoritesinin emirlerine uygun hareket edilecektir.**

KONAKLAMA VE SEYAHAT :

Konaklama, yemek ve seyahat harcamaları katılımcılar tarafından karşılanacaktır. Kursun yapılacağı yer ve konaklama ile ilgili bilgiler önümüzdeki günlerde duyurulacaktır.

KURS YERİ:

Bitki ıslahı ile ilgili temel derslerin verileceği teorik eğitim 2021 yılı Şubat ayında Antalya'da yapılacaktır. Uygulamalı eğitimler ise Tarım ve Orman Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) ile BİSAB arasında imzalanan protokol çerçevesinde konularına göre Bakanlığa bağlı farklı tarımsal araştırma enstitüleri ve tohumculuk kuruluşları ile bazı üniversitelerin ilgili bölümlerinde ileride açıklanacak programa göre yapılacaktır.

KURSUN SÜRESİ:

Kursun toplam süresi ilgili yönetmelik gereği 90 gün olacaktır. Teorik eğitim 13 gün sürecektir. Uygulamalı eğitimler ise toplam kurs süresinden geriye kalan sürede (77 gün), bitki türlerinin özellikleri ve gelişme dönemleri de dikkate alınarak farklı tarihlerde olmak üzere yıl içerisinde tamamlanacak şekilde yukarıda açıklandığı gibi farklı konularda ve kuruluşlarda yürütülecektir. Teorik ve uygulamalı eğitim programları hakkında detaylı bilgiler

www.bisab.org.tr web sitemizden duyurulacaktır.

KURSA KATILIM ŞARTLARI:

Teorik kısma isteyen herkes ücreti karşılığında katılabilir. Sertifika alabilmek için gerekli olan uygulamalı eğitim programlarına ise ziraat fakültelerinden en az lisans düzeyinde mezun olanlar katılabilir. Katılımcıların diploma veya bitirme belgesi ile kimlik belgesi suretlerini kurs yetkililerine teslim etmeleri gereklidir.

SERTİFİKA ALMA ŞARTLARI:

Bitki ıslahçısı sertifikası almak için hem teorik hem de uygulamalı eğitim programlarına katılmak şarttır. Kursun (teorik) derslerle ilgili kısmının bitiminde yazılı bir ara sınav yapılacak ve geçme notu 100 üzerinden 70 olacaktır. Sınavda başarılı olamayanlar için daha sonra belirlenecek bir tarihte ikinci bir sınav yapılacaktır. Teorik kurs sınavlarında başarılı olamayanlar uygulamalı eğitime katılmayacaklardır. Uygulamalı eğitimlerin bitiminde kurs yetkililerinin yapacağı değerlendirme sonucu başarılı olanlar, 5553 sayılı Kanun ile verilen "Araştırmacı Kuruluş" yetkisine sahip özel sektör araştırma kuruluşlarında çalışma hakkına sahip olacaklar ve Bakanlıkça kabul edilen bir sertifika almaya hak kazanacaklardır.

KURS ÜCRETİ:

Toplam kurs ücreti 13.500,00 TL'dir. Teorik eğitim ücreti olan 3.000,00 TL'nin (KDV dâhil) kurs başlamadan önce Bitki Islahçıları Alt Birliği İktisadi İşletmesinin T.C. Ziraat Bankası Yenimahalle Şubesindeki (IBAN: TR20 0001 0005 9957 3585 0150 01) hesabına yatırılıp dekontunun 0312 433 30 06 no.lu faksa veya bisab@bisab.org.tr e-posta adresine gönderilmesi ve 0312 433 30 65-66 veya 0533 608 09 85 no.lu telefonlardan ilgili görevlilere bilgi verilmesi gereklidir. Uygulamalı eğitimlerin kurs ücretleri ise 4 taksitte ödenebilecektir.

FİDANCILIK SEKTÖRÜNÜN VE ÜRETİCİNİN SORUNLARI GÖRÜŞÜLDÜ

Fidan Üreticileri Alt Birliği (FÜAB) Yönetim Kurulu Başkanı Hurşit Nallı, Yönetim Kurulu Üyesi Serdar Şendağ ve Genel Sekreter Handan Büyükdemirci, 06.11.2020 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Dr. Mehmet Hasdemir'i makamında ziyaret etti.

Fidancılık sektörünün gündeme geldiği ziyarette, Bit-

kisel Üretim Genel Müdürü Dr. Mehmet Hasdemir'e son dönemde sektörün içinde bulunduğu durum hakkında bilgiler verildi.

Bitkisel Üretim Genel Müdürü Dr. Mehmet Hasdemir fidancılığın geliştirilmesine ve üreticilerin sorunlarına yönelik çalışmaların devam ettiğini, sektörün geleceği konusunda birlikte çalışmanın önemli olduğunu ifade etti.

FÜAB, BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YETKİLİLERİ İLE BİR ARAYA GELDİ

FÜAB Yönetim Kurulu Başkanı Hurşit Nallı, Yönetim Kurulu Üyesi Serdar Şendağ ve Genel Sekreter Handan Büyükdemirci, 05.11.2020 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü yetkilileri ile bir araya gelerek fidancılık sektörünün sorunları ile bu sorunların çözümleri konusunda görüşme gerçekleştirdi.

FÜAB ÜYELERİNİN SORUNLARINA ÇÖZÜM TALEBİ

FÜAB Yönetim Kurulu Başkanı Hurşit Nallı, Yönetim Kurulu Üyesi Serdar Şendağ ve Genel Sekreter Handan Büyükdemirci'den oluşan FÜAB Heyeti, 06.11.2020 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürü Harun Seçkin ve Genel Müdür Yardımcısı Yunus Bayram'ı ziyaret etti. FÜAB Heyeti; fidancılık sektöründe Bitki Pasaportu Sis-

temi, virüs hastalıkları ve şarka hastalığı analiz ücretleri konularında üyelerinin yaşadıkları sorunları dile getirerek ilgililerden sorunlarının çözümü için destek talep etti. Ardından Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Bitki Sağlığı Daire Başkanı Murat Şahin ile görüşme yapan FÜAB yetkilileri sorunlarının çözümü için destek taleplerini tekrarladı.

TOHUMCULUK DAİRESİ BAŞKANI SEZGİN KARADENİZ'E ZİYARET

FÜAB Yönetim Kurulu Başkanı Hurşit Nallı ve Genel Sekreter Handan Büyükdemirci, 15.10.2020 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü Tohumculuk Dairesi Başkanı Sezgin Karadeniz'i makamında ziyaret etti.

Ziyarete fidancılık sektörünün sorunları ile bu sorunların çözümü konusunda istişarede bulunuldu. Karadeniz, fidancılığın geliştirilmesine ve üreticilerin sorunlarının çözümüne yönelik çalışmaların devam ettiğini, sektörün geleceği konusunda birlikte çalışmanın önemli olduğunu ifade etti.

FÜAB TÜM BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNE MEYVE PARKLARI KONUSUNDA YAZI İLETTİ

FÜAB, 30 büyükşehir belediyesine ve Türkiye Belediyeler Birliğine (TBB), FÜAB'ı tanıtan ve meyve parkları kurulması konusunda öneriler içeren yazılı başvurusunu, 05.10.2020 tarihinde ilgili rapor ile birlikte yaptı.

İlgili yazıda, belediyeler tarafından oluşturulacak meyve parklarının, hem ekonomik olarak katma değer yaratacağı hem de büyükşehir yaşantısında insanların doğa bilincini ve sevgisini pekiştireceği belirtildi.

FİDECİLİK SEKTÖRÜNÜN TALEPLERİ GÜNDEMDE

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (BÜGEM) yetkilileri ile Fide Üreticileri Alt Birliği (FİDEBİRLİK) arasında on-line toplantı yapıldı.

Toplantıda fide sektörü temsilcileri; fidede KDV'nin yeniden düzenlenerek %1'e indirilmesi, çiftçiye fide alım desteği sağlanması, aşılı sebze fidesine aşısız fideye göre daha yüksek oranda destek verilmesi, fide işletmelerinin KOBİ

kapsamına alınması, yıllık fide üretimiyle ilgili verilerin tarım ve orman il müdürlükleri tarafından düzenli olarak bildirilmesi, tohumculuk sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği'nde belirtilen şartları taşımayan fide üreticilerine üretici belgesi verilmemesi ve Türkiye'de ıslah edilen yerli standart tohumlara da hastalık etmenleri bakımından tahlil zorunluluğu getirilmesi gibi talepleri dile getirdi.

06.11.2020 tarihli toplantıya; dönemin BÜGEM Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Dalli, BÜGEM Tohumculuk Daire Başkanlığı Sektörel İlişkiler Birim Koordinatörü Osman Büyük, BÜGEM Tohumculuk Daire Başkanlığı Süs Bitkileri ve Eğitim Birim Koordinatörü Hatice Aslı Onay, BÜGEM Tohumculuk Daire Başkanlığı Fide-Fidan ve Destekler Biriminden Adil Koçdemir ile FİDEBİRLİK Yönetim Kurulu Başkanı Rahmi Kandemir, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Sami Altıntaş, Yönetim Kurulu Üyesi Ümit Cüneyt Kurtuluş ve Genel Sekreter Kamil Yelboğa katılım sağladı.

ANTALYA TARIM SEKTÖRÜ TEMSİLCİLERİ VALİ YAZICI İLE ON-LINE TOPLANTIDA BİR ARAYA GELDİ

Antalya Tarım Konseyinin organizasyonunda, Antalya tarım sektörü temsilcileri ile Antalya Valisi Ersin Yazıcı on-line toplantıda bir araya geldi.

Toplantıda; tarım sektörünün genel ve Antalya özelinde sorunları, pandemi sürecinden tarım sektörünün ne derecede ve nasıl etkilendiği, sektörün kalkınması ve gelişmesi için atılması gereken adımlara ilişkin öneriler gibi konularda istişareler yapıldı.

19.11.2020 tarihli toplantıda fide sektörünü temsilen FİDEBİRLİK Yönetim Kurulu Başkanı Rahmi Kandemir ve Genel Sekreter Kamil Yelboğa hazır bulundu. Toplantıya; Antalya Valisi Ersin Yazıcı'nın yanı sıra Antalya Ticaret Borsası ve Antalya Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Davut Çetin, Antalya Ziraat Odası Başkanı Nazif Alp, Antalya Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Vural Şahin, BATEM Müdürü Abdullah Ünlü ile diğer tarım sektörü temsilcileri katılım sağladı.

TARIM VE ORMAN BAKANI DR. BEKİR PAKDEMİRLİ'YE SEKTÖRÜN TALEPLERİ İLETİLDİ

Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli, Yalova'da süs bitkileri üreticilerini ziyaret etti. Süs Bitkileri Üreticileri Alt Birliği (SÜSBİR) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Dünder'in da nezaret ettiği 23.10.2020 tarihli ziyaretlerde süs bitkileri sektörünün beklentileri konusunda görüş alışverişinde bulunuldu. SÜSBİR Başkanı Ahmet Dünder, Bakan Pakdemirli'ye KDV, doğrudan alım ve Yalova Organize Sanayi Bölgesi konuları başta olmak üzere sektörün çözüm bekleyen sorunlarını ve beklentilerini ilettiler.

KDV indirimi kalıcı olmalı

SÜSBİR Başkanı Ahmet Dünder konuşmasında, **"Üretim değeri 5,5 milyar TL olan sektörümüzün KDV indirimi konusundaki talebi 31.07.2020 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile gerçekleşti. Tüm süs bitkilerinde %18 olan KDV oranı %8'e indirildi. Bayram günü Sayın Cumhurbaşkanımız sektöre en güzel bayram hediyesini verdi.**

Süs bitkilerine uygulanan KDV oranlarının %8 olarak yeniden düzenlenmesi üretimi artıracak gibi sektörü uluslararası rekabet açısından da güçlendirecektir. (Daha sonra yeni bir Cumhurbaşkanlığı Kararı ile KDV indirimi 31.05.2021 tarihine kadar uzatılmıştır.)

Bitkisel üretimin temel girdisi olan tohumluğun ve çoğaltım materyallerinin düşük oranda vergilendirilmesi, Tarım ve Orman Bakanlığı politikaları gereği, başta üreticiler ve tüketiciler olmak üzere tüm tarım sektörünün desteklenmesi açısından da önem arz etmektedir. Ayrıca, sektörde uygulanan KDV oranının indirilmesi kayıt dışılığı ciddi oranda azaltıp belge düzeninin yerleşmesini ve vergi hasılatının artışı sağlayacaktır. Tüm bunlar göz önüne alındığında bu kararın kalıcı hale getirilmesi en büyük temennimizdir." dedi.

Üreticiden doğrudan temin talebi

SÜSBİR Başkanı Dünder, **"Belediyelerin kaliteli ve şehrin iklimine uygun bitkileri doğrudan üreticiden temin etmesi hem kamu harcamaları hem de üreticilerimizin ürün planlaması açısından çok önemlidir. Bu konuda bazı belediyelerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun istisnaları düzenleyen 3. maddesi a fıkrası kapsamında alım yapmaktan imtina ettikleri görülmektedir.**

Bu durumun açıklığa kavuşturulması için 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/a maddesine ilave yapılmalıdır. Üreticilerimiz için çok önemli olan bu konuda Kamu İhale Kurumu Başkanı ile görüştük. Ayrıca yaklaşık 20 yıldır Yalova Çiçekçilik Organize Sanayi Bölgesinin (OSB) bitirilmesini bekliyoruz." ifadelerini kullandı.

Bakan Pakdemirli, OSB konusunda Tarım Reformu Genel Müdürü Hasan Özlü'ye gerekenin yapılması konusunda talimat verirken, doğrudan alımlar konusunda da ilgili kurumla görüşüleceğini söyledi.

ARA ELEMAN SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÇALIŞMALAR DEVAM EDİYOR

SÜSBİR'in Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) ile yaptığı protokol gereği, MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından yeni mesleklerin öğretim programlarının geliştirilmesi ve güncellenmesi için 5 günlük bir komisyon çalışması yapıldı.

Aydın Kuşadası Güvercinada Mesleki ve Teknik

Anadolu Lisesinde 26-30.10.2020 tarihlerinde yapılan toplantıya, süs bitkileri yetiştiriciliği konusunda katkı sağlamak üzere SÜSBİR Yönetim Kurulu Üyesi Aytaç Koçaroğlu katıldı.

Toplantıda, süs bitkileri sektörünün yetişmiş ara eleman sorununun çözümü için, SÜSBİR'in görüşleri dile getirildi.

İBB AĞAÇ VE PEYZAJ A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ ALİ SUKAS, YALOVA'DA SÜSBİR YÖNETİMİNİ ZİYARET ETTİ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ağaç ve Peyzaj A.Ş. Genel Müdürü Ali Sukas, Yalova'da SÜSBİR üyelerinin işletmelerini ziyaret etti.

02.10.2020 tarihli ziyaret kapsamında gerçekleştirilen ve TÜRKTOB Başkanı Savaş Akcan, SÜSBİR Başkanı Ahmet Dündar, SÜSBİR Yönetim Kurulu üyeleri Mustafa Bilgin ve Umud Sakarya'nın katıldığı toplantıda sektörün genel durumu hakkında görüş alışverişi yapıldı.

TODAB HEYETİ, BÜGEM YETKİLİLERİYLE TOHUMCULUK SEKTÖRÜNÜ DEĞERLENDİRDİ

Tohum Dağıtıcıları Alt Birliği (TODAB) Heyeti, Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (BÜGEM) yetkilileriyle bir araya gelerek tohumculuk sektörünün sorunlarını gündeme getirdi.

BÜGEM Genel Müdürü Dr. Mehmet Hasdemir toplantının açılışında yaptığı değerlendirmede sektörle ilgili alınacak kararlarda birliklerin görüşlerini dikkate aldıklarını ifade ederek, sektörün gelişmesi için mevzuatta yapılması gereken değişiklikler ve uygulamalar hakkında her zaman birliklerle çalışacaklarını söyledi.

Toplantıda; sertifikalı tohumluk kullanımının yaygın-

laştırılması, kayıt dışı tohumluk satışlarının önlenmesi, TODAB üyelerinin karşılaştıkları sorunlar, Tarım Bilgi Sistemi'nin (TBS) güncellenmesi, BÜGEM ve TODAB olarak yürütülen projeler, tohumluk desteklemeleri ve Tohum Nerede? projesi konularında fikir alışverişinde bulunuldu.

BÜGEM yetkilileri ile benzeri toplantıların periyodik olarak tekrarlanması kararlaştırıldı.

Tarım ve Orman Bakanlığında 28.10.2020 tarihinde yapılan toplantıda, TODAB'ı Genel Sekreter İsmail Hakkı Bück temsil etti.

Tohum Nerede ?

Tohum Dağıtıcıları Alt Birliği Hizmetidir

www.tohumnerede.com.tr

“SERTİFİKALI TOHUMA VERİLEN DESTEKLER ÜRETİM MALİYETLERİNİ KARŞILIYOR MU?”

“2020 Yılında Yapılacak Olan Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı” 05.11.2020 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği (TSÜAB) Yönetim Kurulu Başkanı Dr.Ahmet Yılmaz, **“Başta TSÜAB Yönetim Kurulumuz olmak üzere tohumculuk sektörünün tüm paydaşları ile birlikte her platformda ve her fırsatta dile getirdiğimiz sertifikalı tohum desteklerinde artış talebimiz belirli oranda karşılık buldu.”** dedi.

TSÜAB Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ahmet Yılmaz yapmış olduğu yazılı açıklamada, TSÜAB’ın ve sektör paydaşlarının sertifikalı tohum kullanım destekleri ile ilgili çalışmalarının olumlu sonuç verdiğini, ancak sektör adına sertifikalı tohum üretim desteklerinde de iyileştirmelerin yapılmasını beklediklerini belirtti.

Başkan Yılmaz açıklamasında şunları kaydetti:

“Güçlü bir bitkisel üretim için güçlü bir tohumculuk sektörü şarttır. Bunu TSÜAB Yönetim Kurulu olarak temsil ettiğimiz 998 TSÜAB üyesi firmamız adına her platformda, her fırsatta dile getirmekten vazgeçmedik. Yaşanan pandemi sürecinde ne kadar önemli bir konuya vurgu yaptığımızı herkes görmüş oldu.

Tohum, tarımın stratejik bir girdisi olmakla birlikte kendisi de bir tarım ürünüdür. Ancak, sertifikalı tohumluk üretimlerinin maliyeti normal ürün üretimine göre daha yüksektir. Sertifikalı tohum üretiminde, üretim maliyetlerine ek olarak AR-GE çalışmaları, tohum işleme, etiket, sertifikasyon işlemlerinin ek giderleri vardır. Sertifikalı tohum üretim ve kullanım destekleri ile AR-GE’ye ayrılan desteklerin artarak devam etmesi gerektiğini Tarım ve Orman Bakanlığı nezdinde yapmış olduğumuz görüşmelerde her fırsatta dile getirdik. Tedirginliğimiz, ödeme zamanı belirsizlikleri ve yıllar itibarı ile sabit kalan desteklerin hem sertifikalı

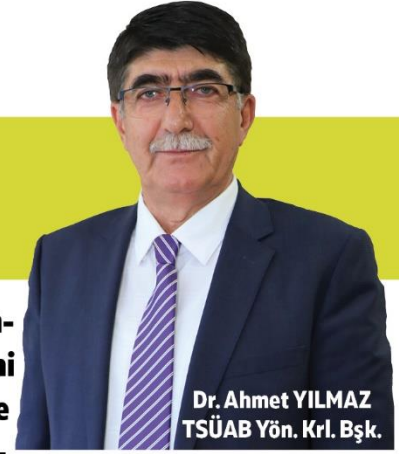
tohum üretim rakamlarının artış ivmesini kaybettireceği hem de çiftçilerimizin sertifikalı tohum kullanma hevesini kıracağı yönünde olmuştur.

Uzun zamandır açıklanmasını beklediğimiz tarımsal desteklerdeki artış miktarlarını 05.11.2020 tarihinde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile görmüş olduk. Son yıllarda %100’ün üzerinde artış gösteren ilave maliyetlerin yanında tohuma verilen destekler 2015 yılından beri ilk defa artırılmıştır. Sertifikalı tohum kullanım desteklerine yapılan artış bir miktar rahatlatma sağlamakla birlikte sertifikalı tohum üreten firmalarımıza verilen destekler yine yerinde saymaktadır.

5553 sayılı Tohumculuk Kanunu’nun 5. maddesinde yer alan *“Tohumculuk sektörü, yurt içinde yatırım yapmak kaydıyla, Avrupa Birliği standartlarında ve uluslararası rekabete uygun bir şekilde gelişmesi amacıyla Bakanlıkça belirlenecek teşvik ve desteklerden yararlandırılır. Destekleme usul ve esasları Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğ ile düzenlenir.”* denmektedir. Ancak bu tebliğ şimdiye kadar çıkarılmamış ve tohumculuk destekleri Tarım Kanunu’nun destekler maddesine dayanılarak düzenlenmiştir.

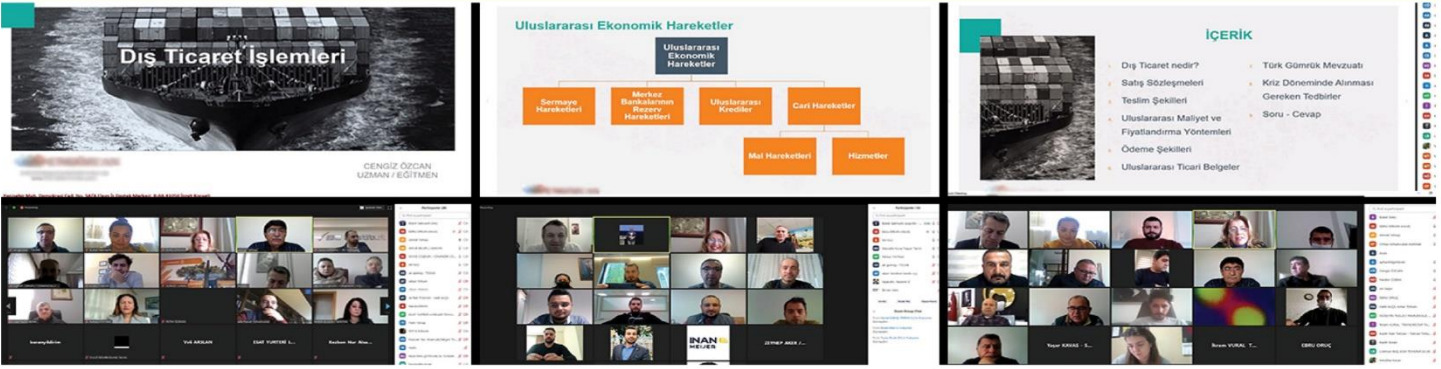
Tohumculuk Kanunu’nda belirtildiği gibi tohumculuk destekleri ayrı bir tebliğ ile özel olarak düzenlenmeli, sertifikalı tohum kullanım ve üretim destekleri devam ettirilmeli ve 5-7 yıllık planlamalar yapılmalıdır.

Üretime hız kesmeden devam eden Türkiye tohumculuk sektörünün öncelikli olarak desteklenen sektörler arasındaki yerini alması bir tercih değil, mecburiyettir.”

Dr. Ahmet YILMAZ
TSÜAB Yön. Krl. Bşk.

URGE PROJELERİNİN EĞİTİMLERİ ON-LINE OLARAK YAPILDI

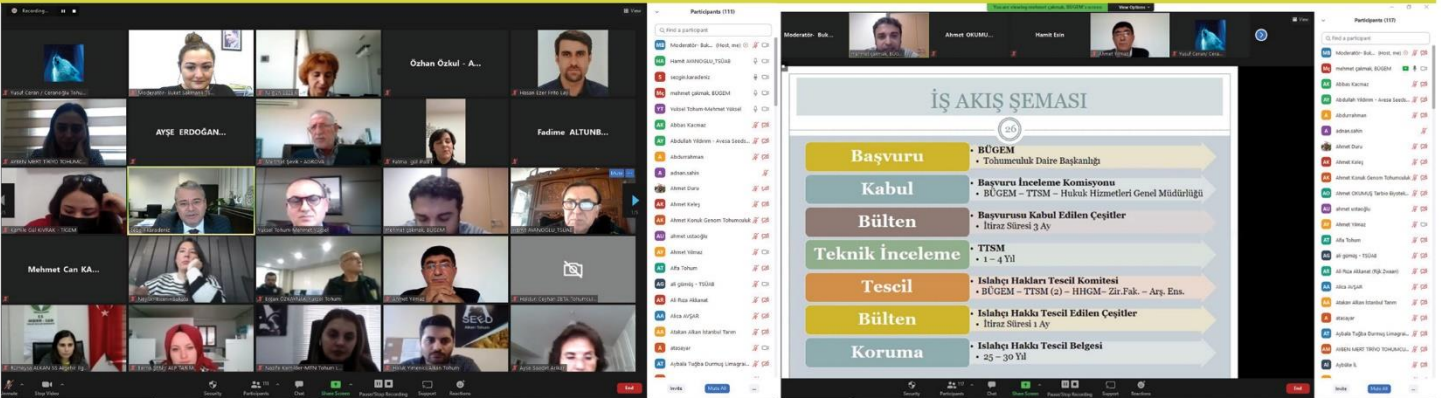
TSÜAB'ın Ticaret Bakanlığında **"Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi-URGE"** Tebliği kapsamında aldığı destekle yürütmekte olduğu **"Patates Tohumculuğunun Geliştirilmesi"**, **"Hububat Tohumculuğunun Geliştirilmesi-I"**, **"Hububat Tohumculuğunun Geliştirilmesi-II"** projelerinin ilk eğitim faaliyeti **"Temel Dış Ticaret"** konusunda 9-16.12.2020 tarihleri arasında toplam 56 firmadan 73 katılımcı ile on-line olarak yapıldı.

Her üç projenin de tamamlanan ihtiyaç analizi çalışmalarında ilk sırada ihtiyaç duyulan konu olarak öne

çıkaran dış ticaret eğitimlerinin açılışı, TSÜAB Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ahmet Yılmaz tarafından yapıldı. Yılmaz, açılış konuşmasında bugüne kadar URGE programlarından elde edilen kazanımlardan söz ederek, TSÜAB Yönetim Kurulu olarak programa verilen desteği vurguladı.

Her bir proje için üçer gün süren eğitimlerde; dış ticaretin temel kavramları, satış sözleşmeleri, teslim şekilleri, uluslararası maliyet ve fiyatlandırma yöntemleri, ödeme şekilleri, uluslararası ticari belgeler, dolaşım belgeleri ve akreditif konuları detaylı bir şekilde ele alındı.

ISLAHÇI HAKLARI VE ÇEŞİT KORUMA EĞİTİMİ DÜZENLENDİ

TSÜAB ve Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (BÜGEM) tarafından **"5042 Sayılı Kanun Çerçevesinde İslahçı Haklarının Korunması ve Çeşit Koruma Başvuru Dosyası Hazırlanması"** eğitim programı düzenlendi.

BÜGEM Tohumculuk Dairesi Başkanı Sezgin Karadeniz

ve TSÜAB Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ahmet Yılmaz'ın açılışını yaptığı eğitime 120 TSÜAB üyesi katılım sağladı.

On-line olarak düzenlenen eğitimde, Tohumculuk Daire Başkanlığından Mehmet Çakmak ıslahçı hakları başvurusu ve uygulamalarını sunumlar ile aktararak, üyelerden gelen soruları yanıtladı.

TESCİL BAŞVURU DOSYASI HAZIRLAMA EĞİTİMİNE YOĞUN İLGI

TARLA BİTKİLERİ TÜRLERİNDE
TESCİL BAŞVURU SÜRECİ VE DOSYA HAZIRLIĞI

25 Kasım 2020-Ankara

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
TOHMLUK TESCİL VE SERTİFİKASYON MERKEZ MÜDÜRLÜĞÜ

STK KAYDI NEDİR?

Yurt içinde veya yurt dışında ıslah edilen veya bulunan ve geliştirilen bitki çeşitlerinin farklı, yeknesak ve durulmuş olduğunun tespit edilerek kütüğe kaydedilmesidir.

Çeşit Kaydının Amacı Nedir?

Bitki ıslahı ve çeşit geliştirme sonucu ortaya çıkarılan yeni ve üstün genotiplerin kayıt altına alınarak genetik farklılığın sürdürülmesidir.

TSÜAB ve Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü (TTSM) tarafından **"Tarla Bitkileri ve Sebze Türlerinde Tescil Başvuru Dosyası Hazırlanması"** eğitimi düzenlendi.

TTSM Müdürü Şakir Berketaş ve TSÜAB Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ahmet Yılmaz'ın açılışını yaptığı eğitime 200'ün üzerinde TSÜAB üyesi katılım sağladı.

On-line olarak düzenlenen eğitimde, tarla bitkileri ve sebze, meyve türlerinde tescil başvuru dosyası hazırlanması sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar TTSM teknik birim uzmanları tarafından yapılan sunumlar ile aktarıldı.

Sunumların ardından, TTSM'nin konularında uzman teknik personelleri tarafından TSÜAB üyelerinin soruları yanıtladı.

ÖZKAN İNCİ'Yİ KAYBETTİK

TSÜAB Yönetim Kurulu Üyesi ve Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Kütahya Bölge Müdürü **Özkan İnci'**yi 18 Aralık 2020 tarihinde kaybettik.

Sektörümüze değerli katkılarda bulunan

Özkan İnci'ye

Allah'tan rahmet,

başta kederli ailesi olmak üzere

yakınlarına ve tüm camiamıza

başsağlığı dileriz.

TOHUMCULUK SEKTÖRÜNÜN VE TOHUM YETİŞTİRİCİLERİNİN TALEPLERİ TARIM VE ORMAN BAKANI DR. BEKİR PAKDEMİRLİ'YE İLETİLDİ

Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği (TYAB) Yönetim Kurulu Başkanı Hacı Ömer Güler, 25.11.2020 tarihinde Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli'yi ziyaret etti. Samimi bir ortamda yaklaşık bir saat süren görüşmede Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli'ye TYAB ve faaliyetleri hakkında bilgi verildi.

Tohumculuk sektöründe yaşanan son gelişmelerin, kaydedilen aşamaların, tohum yetiştiricilerinin beklentilerinin de detaylarıyla gündeme geldiği toplantıya Bitkisel Üretim Genel Müdürü Dr. Mehmet Hasdemir de katılım sağladı.

TYAB Başkanı Güler, yaptığı açıklamada; üretimin her aşamasında yetiştiricimizin yanında olan Bakanlığımız ile birlikte ülkemizin tohumculuk alanın-

daki 2023 hedeflerine ulaşabilmeyi amaçladıklarını belirtti.

Görüşmede pancar üreticilerinin sorunlarına çözüm aranırken aynı zamanda kuru tarım alanlarında yetiştirilen ürünler ve bu ürünlerin sertifikalı tohumluklarında; kuraklık, don, sıcak rüzgâr, sıcak

hava dalgası, aşırı nem ve aşırı yağış risklerinden kaynaklı verim azalışlarının da teminat altına alınacağı ve ayçiçeğinde kuş zararı ek risklerinin TARSİM kapsamına alındığını müjdelendi.

Toplantıda ayrıca, ekim normlarının yeniden düzenlenerek buğday ekim normunun 23 kilograma çıktığı ve sertifikalı tohum kullanım desteklerinin de artırıldığı belirtildi.

GAZİ MECLİSİMİZİN VEKİLLERİNDEN TYAB'A NEZAKET ZİYARETİ

TBMM Tarım Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanı-Kars Milletvekili Prof. Dr. Yunus Kılıç, Cumhurbaşkanı Başdanışmanı-Hukuk Politika Kurulu Üyesi Mustafa Akış, geçmiş dönem Millî Eğitim Bakan Yardımcısı ve Konya Milletvekili Orhan Erdem, TBMM Tarım Orman ve Köyişleri Komisyonu Üyesi-Aydın Milletvekili Rıza Posacı, TBMM Tarım Orman ve Köyişleri Komisyonu Üyesi-Konya Milletvekili Halil Etyemez, TBMM Bayındırlık İmar Yerleştirme ve Turizm Komisyonu Üyesi-İstanbul Milletvekili Şamil Ayırım,

TBMM Anayasa Komisyonu Üyesi-Aksaray Milletvekili Cengiz Aydoğdu, TBMM Anayasa Komisyonu Üyesi-Manisa Milletvekili İsmail Bilen, TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Üyesi-Mardin Milletvekili Cengiz Demirkaya, TBMM Millî Savunma Komisyonu Üyesi-Bingöl Milletvekili Feyzi Berdibek TYAB'a nezaket ziyaretinde bulundu. 19.11.2020 tarihli toplantıda TYAB ve faaliyetleri hakkında yapılan sunumun ardından misafirlerle millî ve yerli tohumculuk sektörü üzerine görüş alışverişinde bulunuldu.

TOHUM YETİŞTİRİCİLERİNİN SORUNLARI TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI GÜNDEMİNDE

TYAB Yönetim Kurulu Başkanı Hacı Ömer Güler, 01.10.2020 tarihinde Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Mehmet Hadi Tunç'u makamında ziyaret etti.

Görüşmede sektörün sorunları ile bu sorunların çözümü konusunda Bakan Yardımcısı Mehmet Hadi Tunç'a bilgiler verilerek; Uygulamalı Çiftçi Eğitim Merkezi Projesi'nin uygulamaya geçirilmesi, tohum yetiştiricilerinden kesilen %0,4 borsa payı ve tohum yetiştiricilerine özel ek bir destek sağlanması konuları gündeme geldi.

TYAB yönetimi dönem içinde; Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar (TAGEM) Genel Müdürü Nevzat Birişik, TAGEM Tarla Bitkileri Araştırmaları Daire Başkanı Suat Yılmaz, Bitkisel Üretim Genel Müdürü Dr. Mehmet Hasdemir başta olmak üzere çeşitli kişi ve kurumlara yaptığı ziyaretlerde, tohumculuk sektöründe yaşanan son gelişmeleri ve tohum yetiştiricilerinin sorunlarını gündeme getirdi.

TÜRKTOB

TÜRKİYE TOHUMCULAR BİRLİĞİ

BASINDA

AGRO CANLI

GALİP UMUT ÖZDİL SAVAŞ AKCAN

GERÇEK BOYUT

TOHUM DESTEKLERİ YETERLİ Mİ?

EKOTÜRK CANLI

EKONOMİNİN GEÇİCİSİ

TOHUM YAŞAMDIR

TOhum, fide, fidan ve süs bitkileri sektörü SEKTÖRDE GELECEK ÖNGÖRÜLERİ NASIL ŞEKLLENİYOR?

PİSİS	70,55	% -0,63	POLİO	4,0600	% 2,51	PRKME	5,1500	% 2,59
SEFET KUR	8,4802	% -0,19	DOLAR/TL	7,6440	% -0,29	EUR/TL	10,2625	% 0,15
								% -0,26

ABD'DE 3. ÇEYREKTE TİCARETİ HARCA MALARI %41,0 (ÖNCEKİ %40,6)

23 Aralık

KON TV HD

SERTİFİKALI TOHUM NEDEN TERCİH EDİLMELİ?
TÜRKTOB YÖNETİM KURULU BAŞKANI SAVAŞ AKCAN ANLATIYOR

AGRO

MERVE EKİNCİ AHMET DÜNDAR

SÜS BİTKİLERİ SEKTÖRÜNDE KDV İNDİRİMİ

DOLAR : 7,62 TL 10:43

JLU, JOE BIDEN'İN BAŞKANLIĞINI TESCİLEDİ. ABD'İN 46. BAŞKANI RESMEN JOE BIDEN OLDU.***

TARIM BORSASI **MISIR NIŞASTASI : 5,89**PİRİNÇ BALDO LÜKS : 11,41**PİRİNÇ OSMANCIK : 9,00**BUĞDAY UN

AGRO

HURŞİT NALLI MERVE EKİNCİ

FİDAN ÜRETİMİ VE KULLANIM DESTEKLERİ NEDEN AZALDI?

0535 260 16 65

AVRUS TEDBİRLERİNİ İÇEREN GENELGEYİ 01 İL VALİLİKLERİNE GÖNDERDİ, YENİ YASAKLAR 20 KASIM

**KABAK ÇEKİRDEĞİ : 52,36 **MISİROZU YAĞI RAFİNE : 11,45 **BAL PETEKLİ : 35,00 **HABAL

FOX

AHMET DÜNDAR SÜSBİR YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÇİÇEK ÜRETİCİSİ KDV İNDİRİMİ İSTİYOR

19:40 #rehavyetok

AGRO CANLI

GALİP UMUT ÖZDİL AHMET DÜNDAR

Süs bitkileri sektöründe üretime bakış

SEKTÖRE VERİLEN DESTEKLER YETERLİ Mİ?

CELEBİ	99,6500	% 3,75	DEVA	24,4400	% -0,72	DGKLB	2,6300	% 0,00
BİST100	825100	% 0,71	BİST30	1599,38	% 0,80	100P30	12,4038	% 0,00
1.405,40	% 0,72	1.295,97	% 0,71	1.599,38	% 0,80	1.566,500	% 0,80	12,4038

IRLANDA'DA EKİMDE DİŞ TİCARET FAZLASI 5,5 MİLYAR EURO (ÖNCEKİ 7,52 MLR)

16 Aralık

AGRO CANLI

DR. AHMET YILMAZ MERVE EKİNCİ

KAYIT DIŞI TOHUMLA MÜCADELE

DOLAR : 7,67 TL 10:07

BAROÇLU, PARTİSİNİN TBMM GRUP TOPLANTISINDA SÜT ÜRETİCİSİNİN PERİŞAN VAZİYETTE OLDUĞU

TARIM BORSASI DS ... BAL SUZME 25,22 ... KUZU ETİ KARKAS 43,27 ... MISIR NIŞASTASI 1,08 PAMUK HAN

AGRO CANLI

HURŞİT NALLI GALİP UMUT ÖZDİL

Türkiye'de Fidancılık ve Meyvecilik Sektörü

FİDAN ÜRETİM VE KULLANIM DESTEKLERİ NEDEN AZALDI?

AFRICA	23,2400	% 4,87	AYXON	4,5600	% 0,00	AGUOL	21,5000	% 0,56
TÜRKİYE 10Y			ALMANYA 10Y			TÜRKİYE 2Y		

MOODY'S: KÖVİD-19 NEDENİYLE AVRUPA'DA, ÖZEL LİKELERİ VE TURİZME BAĞLI ÜLKELEERDE, KONUT FİYATLARI DÜŞTEK.

13:36

AGRO CANLI

AHMET DÜNDAR - SÜSBİR YÖNETİM KUR. BŞK.

Ekim, Kasım, Aralık 2020 ve Ocak, Şubat Mart, Nisan 2021'e Ait Çiğ Süt Primi

Tarım Sözlüğü

Frasco: Değeri 2,51 quart (1 quart= 0.946352946 litre) olup Arjantin'de kullanılan sıvı ölçüsü.

Frasila: Değeri 35 libre (1 libre= 0.45359237 kg) olan ve Zanzibar'da kullanılan ağırlık ölçüsü.

Fraxinus: Dişbudak. Sert ve kıymetli odunu olan, sakında açılan yaralardan elde olunan sıvının terkininde Mannit-bir çeşit alkol-şeker, hilâm ve limon asidi bulunduğu için hafif müleyyin ve çocuklarda öksürüğe karşı kullanılan, Zeytingiller familyasına bağlı orman ağaçları.

Fraxinus excelsior: Avrupa'da yetişen bir dişbudak türü.

Fraxinus ornus: Akdeniz çevresinde yetişen, yenen Manna reçinesini veren bir dişbudak türü.

Fraxinus oxycarpa: Doğu'da yetişen, sert ve kıymetli oduna sahip bir dişbudak türü.

Frenching: Tütün yapraklarında damarlar arasındaki dokunun sararması şeklinde görülen bir hastalık.

Frenkiotu (Lobelia): Birçokları süs bitkisi olarak yetiştirilen 200 türe sahip, Çançiçeğigiller familyasına bağlı bitki cinsi.

Frenk asması (Ameplopsis): Sıcak salonları seven, Vitaceae familyasına bağlı bir süs bitkisi.

Frenkinciri (Kaynanadili, Hintinciri, Firavun inciri):

(1) Opuntia: Frenkincirigiller familyasına bağlı 220 türe sahip bitki cinsi, **(2) Ficus indica:** Soğuk salonları ve güneşi seven, fazla su istemeyen, dal parçalarıyla üretilen, Cactaceae familyasından bir süs bitkisi.

Frenkincirigiller (Cactaceae): Çiçekler hünsa, ekseriya aktinomorf, nadiren biraz zigomorf, mebyiz bir gözlü, yemişler çok tohumlu inep, yapraklar diken şeklinde, çiçekler ekseriya gösterişli, çoğu Amerika'da olmak üzere 1800 türe sahip, ekserisi step ve çöllerde yetişen, Opuntiales takımına bağlı etli bitkiler familyası.

Frenk maydanozu: Verimli ve makbul bir maydanoz çeşidi.

Frenk semizotu: Geniş büyük yapraklı, lezzetli, verimli ve makbul bir semizotu çeşidi.

Frenkteresigiller (Tropaeolaceae): Geraniales takımına bağlı, çiçekleri hünsa, zigomorf, 8 tezkir organ ve 3 karpelli, yemiş üç tohumlu, sülükleşmiş saplara sahip, basit ve kalkanımsı yapraklı, sarılıcı, 60 türü bulunan bitki cinsi.

Frenk üzümü (Ribes rubrum): Taşkırangiller'den, uzun salkım şeklinde, taneleri ufak, kırmızı ve mayhoş meyvesi olan bir yemiş ağacı.

Frenulum: Bazı kelebeklerde arka kanatlar ile ön kanatları birbirine bağlayan ve arka kanatta bulunan sert bir kıl.

Fritillaria armena: Türkiye'de de yetişen bir Satranççiçeği türü.

Fronto-orbital: Orbit'in yanında alnın her iki tarafında bir veya daha fazla miktarda bulunan sert kıl.

Fuder: Değeri 264,18 galon olan (1 galon= 3,7 litre), Lüksemburg'da kullanılan sıvı ölçüsü.

Ful (Mısır yasemini - Jasminum sambae): Güneşli yerleri seven; tohum, çelik ve aşı ile üretilen, Oleaceae familyasına bağlı bir süs bitkisi.

Fulya (Mısır gülü - Narcissus jonquilla): Güzel kokulu çiçeklere sahip, soğan köklü, Amaryllidaceae familyasına bağlı bir süs bitkisi.

Fulya balığı: Tirpanaya benzeyen, yan kanatları pek geniş, kuyruğu kamçı gibi uzun, eti tatsız bir balık.

Fumajin: Bazı ağaçların ifraz ettiği ballı maddenin üzerine muayyen mantarların siyah renkli misellerinin yerleşmesiyle meydana gelen ekseriyetle koyu zeytinî yeşil renkli bir tabaka.

Funda: Fundagiller familyasına bağlı, 500 türü bulunan bitki cinsi.

Fundagiller (Ericaceae): Çiçekler 4-5 parçalı, çiçek yaprakları ekseriyetle bitişik, nadiren serbest, meyve inep veya kapsül, ekserisinin yaprakları iğne şeklinde ve daimî, yarım ağaççık veya ağaççıklar halinde, 1500 kadar türü bulunan, Ericales takımına bağlı bitki familyası.

Fundalık: Funda ile kaplanmış yer.

Funda toprağı: Funda çalısının yetiştiği yerlerde yaprakların çürümesinden meydana gelen ve gübre olarak kullanılan topraklar.

Funiculus: Çiçekte yumurtalığa bağlı kuyruk.

Funt: Değeri 0.9028 libre olan ve Rusya Federasyonu öncesinde var olan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB)'nde kullanılan ağırlık ölçüsü.

Furkula: Böceklerde sıçrama çatalı.

Furlong (Fur): Değeri 201,1680 m. olan İngiliz-Amerikan uzunluk ölçüsü.

YASA DIŞI TOHUMLA MÜCADELE EL KİTABI YAYIMLANDI

ÇIKTI

www.tsuab.org.tr

YASA DIŞI TOHUMLA MÜCADELE EL KİTABI

ANKARA

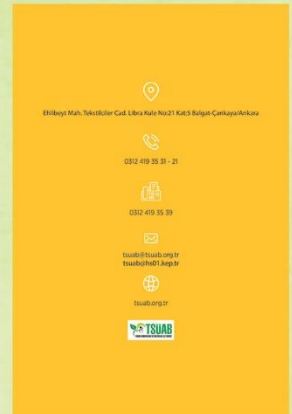
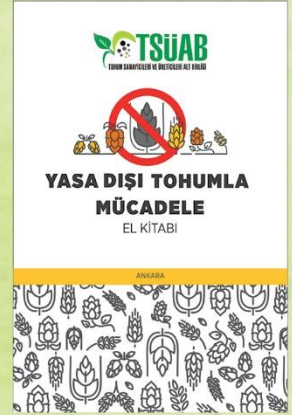
TSÜAB Hukuk Müşavirliği tarafından Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanan

YASA DIŞI TOHUMLA MÜCADELE EL KİTABI

www.tsuab.org.tr

adresinden yayımlandı.

TSÜAB üyelerinin çeşitleri üzerindeki haklarını etkin bir şekilde koruyabilmeleri için ilgili mevzuat hükümlerinin ışığı altında hukuki bir yol haritası oluşturan kitabın sektörümüze ve üyelerimize yararlı olmasını dileriz.

18 MART
ŞEHİTLERİ ANMA GÜNÜ VE
ÇANAKKALE ZAFERİ
KUTLU OLSUN

TURKTOB

TÜRKİYE TOHUMCULAR BİRLİĞİ